Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 227 (2229) ♦ Вівторок, 7 грудня 1999 року ♦ Ціна договірна

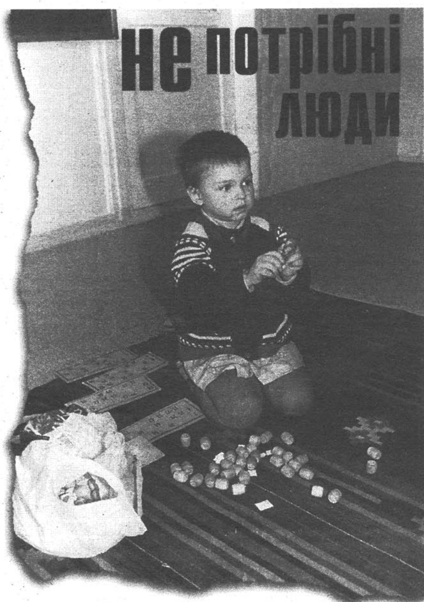

Природний добір на межі людського щастя. По один її бік — кохання, відчуття власної необхідності та пристойне існування в домі благополучних людей. По другий бік цієї смуги — самотність, бідність, відчуження. Притулок, що його збудувала для непотрібних своїх громадян держава. У ньому намагаються вижити дорослі та діти. Потрапили сюди з різних причин, але результат один — соціальне сирітство.

(Продовження теми читайте на 12-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Офіційно

Розпочинається парламентський форум

Сьогодні в Києві розпочнеться 14-те пленарне засідання Генеральної Асамблеї ПАЧЕС, головуючим у якій нині є Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко. Саме він має відкрити засідання. Протягом трьох днів парламентські делегації одинадцяти країн — членів організації Чорноморського економічного співробітництва обговорюватимуть перспективи співпраці в регіоні. Буде розглянуто деякі фінансові питання ПАЧЕС. Наприкінці засідань відбудеться ротація керівництва Асамблеї: Олександр Ткаченко передасть пост головуючого голови Народних Зборів Албанії Скендеру Гїйнуші.

7 грудня

✔ *1237 р. — почалося нашестя монголо-татар на Русь на чолі з ханом Батиєм*

✔ *1874 р. — народився український вчений у галузі будівництва С. Прокоф'єв*

✔ *1906 р. — видання «Кобзаря» Шевченка російською мовою*

✔ *1913 р. — народився український актор Д. Франько*

Президент — у роз'їздах

Останніми днями Президент Леонід Кучма перебуває в роз'їздах. У неділю відвідав Брюссель. Він зустрівся з главою Європейської комісії Романо Проді та обговорив питання відносин України і ЄС. Учора Президент був у Москві, після чого вирушив до Парижа. А на сьогодні заплановано його відбуття до США, де мають відбутися зустрічі Леоніда Кучми з Президентом Біллом Клінтоном та американськими бізнесменами. **Репортаж нашого власного кореспондента про перебування Президента України у Москві читайте на 4-й сторінці.**

Партії об'єднуються

Партія «Вперед, Україно!» пропонує створити союз партій, які представляють політичний спектр від лівоцентристських до правоцентристських ідеологій. Про це заявив голова партії «Вперед, Україно!» Віктор Мусіяка, виступаючи на установчій конференції регіональної Київської міської організації партії.

На його думку, консолідуючою постаттю цього міжпартійного союзу міг би стати лідер Соцпартії України Олександр Мороз.

Висунення кандидатом у Прем'єр-міністри Валерія Пустовойтенка свідчить, на жаль, про те, що некомпетентність уряду триватиме, він так і сидітиме на наркотичній голці міжнародних кредитів і нічого не робитиме для поліпшення становища в українській економіці, — зазначив він.

Лідери партій «Вперед, Україно!», Демократичної, Ліберально-демократичної партії України, Народного руху і всеукраїнського об'єднання «Відкрита політика» підписали заяву про початок процесу створення об'єднаної національної демократичної партії, здатної взяти на себе «реальну відповідальність за вихід України з кризи», — повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Кримінал

Тільки хуліганство. І нічого більше...

Прокуратура Старокиївського району столиці порушила кримінальну справу за фактом злісного хуліганства і навмисного псування майна внаслідок вибуху в житловому будинку в центрі Києва. Вибух пролунав у п'ятницю близько сьомої вечора в 3-му під'їзді житлового будинку по вул. Банковій, 1/10, що неподалік від адміністрації Президента України. Постраждала одна особа, яка дістала травму ноги. Пошкоджено двері деяких квартир, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

❍ Росія та Україна уклали угоду про спільне виробництво літака Ту-334.

❍ Під'єднано до енергосистеми третій блок Чорнобильської АЕС.

❍ Скоєно напад на дружину заступника начальника відділу по боротьбі з міжнародними злочинними угрупованнями ГУ МВС Києва Д. Яковлєва.

❍ У Західній Україні через негоду залишилися без електропостачання 85 населених пунктів.

P.S.

Перспектива

Спільних проектів більшає

Днями відкрито українську та румунську частини газопроводу «Хуст—Сату-Маре». Обладнаний двома газовимірювальними станціями, газопровід дасть змогу Україні в період до 2010 року транспортувати на румунський ринок до 4 млрд. куб. м газу щорік, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Держкомзв'язку України

АБОНЕМЕНТ

На газету "Голос України" ______ (індекс видання)

Кількість комплектів ______

на 2000 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куди ______ (поштовий індекс) (адреса)

Кому ______ (прізвище, ініціали)

ПВ | місце | літер.

ДОСТАВОЧНА КАРТКА

На газету "Голос України" ______ (індекс видання)

Вартість	передплати		Кількість комплектів	
	переадресув.			

на 2000 рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

код вулиці | місто, село, обл., р-н, вул.

поштовий індекс

(код передплатника)

буд. | корп. | кв. | прізвище

Передплата на «ГУ» триває до 11 грудня включно

У номер

Не оглядаючись на партійність

Президент України Леонід Кучма проти будь-яких кроків, що можуть дестабілізувати ситуацію в Автономній Республіці Крим. Так він прокоментував спроби деяких політичних сил в автономії переобрати Голову Верховної Ради Криму Леоніда Грача.

«Кроки Президента України можна лише вітати», — сказав Голова Верховної Ради Криму Леонід Грач, коментуючи в інтерв'ю для засобів масової інформації заяву глави держави.

«Президент України ще раз продемонстрував усім, що готовий працювати в дусі конструктивізму, без знижок і оглядок на те, хто яких партійних позицій дотримується», — наголосив глава кримського парламенту.

Залишаються в опозиції

Комуністи не мають наміру входити до нового уряду України, незалежно від того, хто його очолюватиме. Про це заявив в інтерв'ю журналістам у суботу під час роботи пленуму ЦК Компартії України перший секретар ЦК КПУ Петро Симоненко, — повідомляє «Інтерфакс-Україна».

«Парламентська фракція КПУ послідовно виступатиме проти призначення Прем'єр-міністром Валерія Пустовойтенка як керівника, що довів свою неспроможність», — наголосив він.

Говорячи про формування парламентської більшості, П. Симоненко вказав на неможливість створити ліву більшість у Верховній Раді, оскільки ліві фракції нараховують не більш як 160—170 осіб. Водночас лідер комуністів висловив сумнів, що Президентові України вдасться погрозами і пряниками сформувати сталу праву більшість.

Парламентська фракція Компартії поки що налічує 122 депутати. На засіданні пленуму було прийнято рішення про переведення семи її членів до фракції Селянської партії, оскільки останній загрожує розпуск (за Регламентом, до фракції має входити не менш як 14 депутатів, а СелПУ має нині 8 парламентаріїв).

Склад решти депутатських фракцій і груп на сьогодні такий: фракція СДПУ(о) — 34 особи, Народно-демократичної партії — 28, «Батьківщина» — 31, група «Відродження регіонів» — 30, фракція Народного руху (Костенка) — 28, Трудової партії України — 28, виборчого блоку соціалістів і селян «Лівий центр» — 24, Партії зелених — 18, фракція «Реформи-Конгрес» —15, група «Незалежні» — 15, фракція Народного руху (Удовенка) — 16, Прогресивних соціалістів — 14, «Громада» — 13 осіб.

Нині в парламенті працюють 445 депутатів, конституційний склад — 450 парламентаріїв.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

«Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки»

З метою забезпечення реалізації державної аграрної політики, прискорення реформування та розвитку аграрного сектора економіки на засадах приватної власності, відповідно до частини четвертої статті 13 та керуючись статтею 102 Конституції України **постановляю:**

1. Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним та Севастопольській міській державним адміністраціям здійснити організаційні заходи щодо:

а) реформування протягом грудня 1999 — квітня 2000 року колективних сільськогосподарських підприємств на засадах приватної власності на землю та майно шляхом:

забезпечення всім членам колективних сільськогосподарських підприємств права вільного виходу з цих підприємств із земельними частками (паями) і майновими паями та створення на їх основі приватних (приватно-орендних) підприємств, селянських (фермерських) господарств, господарських товариств, сільськогосподарських кооперативів, інших суб'єктів господарювання, заснованих на приватній власності (далі — приватні формування). Це право, гарантоване частиною другою статті 14 Конституції України, не може бути обмежено рішеннями загальних зборів членів колективних сільськогосподарських підприємств або будь-якими іншими рішеннями;

сприяння керівникам і спеціалістам колективних сільськогосподарських підприємств, що реформуються, у реорганізації зазначених підприємств і створенні на їх базі приватних формувань;

запровадження обов'язкового укладання підприємствами, установами, організаціями, які використовують землю для сільськогосподарських потреб, договорів оренди земельної частки (паю), майнового паю з власниками цих часток, паїв з виплатою орендної плати у натуральній або грошовій формах;

забезпечення встановлення сторонами договору оренди земельної частки (паю) розміру плати за її оренду на рівні не менше одного відсотка визначеної відповідно до законодавства вартості орендованої земельної частки (паю);

збереження, по можливості, цілісності господарського використання приватними формуваннями землі та майна колишніх колективних сільськогосподарських підприємств на основі оренди земельних часток (паїв) і майнових паїв у групи власників цих часток, паїв;

запровадження спрощеного порядку реєстрації договорів оренди земельної частки (паю) та майнового паю органами місцевого самоврядування;

виділення єдиним масивом земельних ділянок групі власників земельних часток (паїв), яка звернулася із заявами про відведення земельних ділянок в натурі, з метою спільного використання або надання в оренду цих ділянок;

забезпечення суворого додержання встановленого порядку відведення в натурі земельних ділянок власникам земельних часток (паїв), у разі їх виходу з колективних сільськогосподарських підприємств;

зменшення вартості виготовлення документів, необхідних для одержання державного акта на право приватної власності на землю, для осіб, що виявили бажання одержати такий акт за плату, до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

передачі окремих будівель, споруд, техніки, робочої і продуктивної худоби, птиці, знарядь праці тощо членам колективних сільськогосподарських підприємств — власникам земельних часток (паїв), які подали в установленому порядку заяву про відведення земельної ділянки в натурі, у рахунок погашення належних їм майнових паїв;

б) підтримки розвитку особистих підсобних господарств громадян та селянських (фермерських) господарств шляхом:

надання громадянам, яким у встановленому порядку із земель колективного сільськогосподарського підприємства відведено земельні ділянки в натурі на основі земельної частки (паю), можливості розширювати особисті підсобні господарства без створення юридичної особи за рахунок цих ділянок, а також одержаних при виході з зазначених підприємств майнових паїв;

реалізації громадянами та селянськими (фермерськими) господарствами права вільного викупу земельних ділянок, що надані їм у користування (понад норму, яка приватизується безкоштовно), за ціною не нижче визначеної в установленому порядку грошової оцінки землі;

створення поблизу населених пунктів із земель запасу та резервного фонду громадських пасовищ для випасання худоби;

створення селянами та суб'єктами господарювання обслуговуючих кооперативів як неприбуткових організацій;

в) забезпечення протягом 2000—2002 років видачі в установленому порядку державних актів на право приватної власності на землю усім бажаючим власникам сертифікатів на право на земельну частку (пай);

г) участі на конкурсних засадах сільськогосподарських підприємств, заснованих на приватній власності, у виконанні державних програм, фінансування яких здійснюється за рахунок бюджетних коштів;

д) прискорення у 2000 році формування необхідної інфраструктури аграрного ринку, в тому числі товарних бірж, оптових ринків, агроторгових домів, аукціонів, ярмарків, заготівельних кооперативів, підприємств фірмової торгівлі тощо, яка б забезпечувала виробництво і реалізацію продукції всіх секторів агропромислового виробництва та постачання їм необхідних матеріально-технічних ресурсів та сировини.

2. Запровадити на національних та регіональних каналах телебачення і радіомовлення, у газеті «Урядовий кур'єр», друкованих виданнях, засновниками яких є Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Севастопольська міська та районні державні адміністрації, постійне висвітлення питань здійснення аграрної реформи в Україні, в тому числі реалізації положень цього Указу, а також ведення відповідних програм аграрної тематики.

3. У ході реалізації положень цього Указу, інших актів Президента України щодо реформування колективних сільськогосподарських підприємств та створення приватних (приватно-орендних) сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств, господарських товариств, сільськогосподарських кооперативів, інших суб'єктів господарювання, які засновуються на приватній власності, а також під час укладення договорів оренди земельних часток (паїв) виходити з того, що сертифікат на право на земельну частку (пай) є правовстановлюючим документом, що засвідчує право володіти, користуватися та розпоряджатися зазначеною часткою.

4. Кабінету Міністрів України:

розробити та запровадити, починаючи з 2000 року, порядок відображення в балансах сільськогосподарських підприємств вартості землі, що перебуває у їх власності, в обліку — площі орендованої землі, у собівартості сільськогосподарської продукції — орендної плати, а також удосконалити статистичну звітність щодо діяльності господарств приватного сектора;

забезпечити у двомісячний строк підготовку та прийняття в установленому порядку нормативно-правових актів, що випливають з цього Указу.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 грудня 1999 року.
№ 1529/99.

Думки з приводу

Сергій ДОВГАНЬ, лідер Селянської партії:

— Вважаю, що це грубе порушення Конституції, законів України. Президент не має права видавати такі укази. Тому я думаю, що ми порушимо питання про початок процедури імпічменту Президента. Наслідком такого указу може бути те, що буде знищено агропромисловий комплекс, бо є чутки, що цим указом передбачено розпустити до 1 квітня колгоспи. Може статися так, що господарство як виробнича структура зникне. Цей указ — авантюра, і я не знаю, хто його може підтримати. Президентові просто потрібно показати МВФ, що він продовжує реформи.

Олександр РЯБЧЕНКО, фракція Партії зелених:

— Я абсолютно нормально ставлюся до підписання Президентом такого указу. Це — одна з позицій, що мають перспективний характер. Я думаю, що цей крок Президент зробить у майбутньому, оскільки, перш ніж приймати такий указ, необхідно прийняти зміни до законодавства. Це питання політично оповіщене, але законодавчо його ще треба врегулювати. Найближчим часом цей указ, очевидно, не матиме широкого розмаху, оскільки я вважаю, що у нас немає матеріальної бази для широкої приватизації землі. А реалізація цього указу породить величезні проблеми. Я не вважаю, що дія цього указу почнеться вже завтра, але МВФ цей крок, безумовно, сподобається.

(«День» 4 грудня 1999 р.)

Василь КРУЦЕНКО, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин:

— Указ Президента не відповідає статті 14 Конституції України, порушує вимоги законів «Про колективне сільськогосподарське підприємство», «Про власність», «Про підприємства України», «Про господарські товариства», «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», «Про оренду землі», Земельний і Цивільний кодекси України.

Тому ми звернемося до Конституційного Суду про визнання цього указу нелегітимним.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про державну геологічну службу України»

Цей Закон визначає правові, організаційні та фінансові основи діяльності державної геологічної служби України.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Державна геологічна служба України

Державна геологічна служба України включає спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр, державні підприємства, установи та організації, які організовують та проводять геологічне вивчення надр, забезпечують реалізацію державної політики у галузі користування надрами, здійснюють планомірне проведення регіональних геологічних досліджень, пошуків і розвідки необхідних і стратегічно важливих корисних копалин, накопичення і зберігання геологічної інформації про надра, встановлення кондицій на мінеральну сировину для підраховування запасів корисних копалин у надрах, проведення наукових досліджень у сфері геологічного вивчення і використання надр, координують і здійснюють геологічний контроль за діяльністю інших суб'єктів геологічної діяльності.

Стаття 2. Визначення основних термінів

У цьому Законі основні терміни вживаються у такому значенні:

геологічне вивчення надр — спеціальні роботи і дослідження, спрямовані на одержання інформації про надра з метою задоволення потреб суспільства;

геологічна діяльність — виробнича, наукова та інша діяльність, пов'язана з геологічним вивченням надр;

геологічне середовище — частина земної кори (гірські породи, грунти, донні відклалення, підземні води тощо), яка взаємодіє з елементами ландшафту, атмосферою та поверхневими водами і може зазнавати впливу техногенної діяльності;

небезпечне геологічне явище — явище, яке є наслідком дії геологічних процесів, що виникають у земній корі під впливом природних чи техногенних чинників або їх спільної дії;

мінерально-сировинна база — сукупність родовищ корисних копалин, у тому числі техногенних, а також відходів від видобування та переробки корисних копалин, придатних для промислового використання;

моніторинг геологічного середовища — система спостережень, збирання, оброблення, передавання, зберігання та аналізу інформації про стан геологічного середовища, прогнозування його змін, розроблення науково обгрунтованих рекомендацій для прийняття відповідних рішень;

моніторинг мінерально-сировинної бази — система спостережень, збирання, оброблення, передавання, зберігання та аналізу інформації про розвідані запаси та ресурси корисних копалин, прогнозування їх стану, видобутку та переробки, на основі чого формується Державний фонд родовищ корисних копалин і його резерв.

Стаття 3. Законодавство про державну геологічну службу України

Діяльність державної геологічної служби України регулюється Кодексом України про надра, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 4. Основні завдання державної геологічної служби України

Основними завданнями державної геологічної служби України є:

поліпшення та нарощування мінерально-сировинної бази держави як основи розвитку видобувних та переробних галузей національної економіки;

геологічне, гідрогеологічне, інженерно-геологічне та еколого-геологічне вивчення і картування геологічного середовища, в тому числі небезпечних геологічних явищ;

моніторинг геологічного середовища і мінерально-сировинної бази;

проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень, пов'язаних з розробленням і впровадженням у виробництво наукових і методичних основ прогнозування, пошук та розвідка родовищ корисних копалин, прогнозування змін геологічного середовища та інші потреби геологічного вивчення надр;

створення єдиної інформаційної системи користування надрами;

забезпечення охорони та раціонального користування надрами під час видобування корисних копалин та використання надр у цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

сприяння підприємницькій діяльності у сфері користування надрами.

Розділ ІІ. СКЛАД І ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ГЕОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Стаття 5. Склад державної геологічної служби України

Державну геологічну службу України складають:

спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр;

державні підприємства, установи та організації з геологічного вивчення та використання надр, які входять до сфери управління спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр.

Стаття 6. Управління державною геологічною службою України

Управління державною геологічною службою України здійснює Кабінет Міністрів України та спеціально уповноважений ним центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр.

До повноважень спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр належать:

організація проведення державної експертизи звітів щодо результатів геологічного вивчення надр, які подаються користувачами надр Державному інформаційному геологічному фонду України;

здійснення функцій єдиного замовника державного контракту з приросту запасів корисних копалин та головного розпорядника коштів державного бюджету, спрямованих на проведення геолого-розвідувальних робіт;

державна реєстрація робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр;

організація проведення державної експертизи програм, планів та проектів з геологічного вивчення надр;

здійснення державного геологічного контролю за веденням робіт з геологічного вивчення надр;

організація проведення державної експертизи та оцінки запасів і ресурсів корисних копалин а також інших геологічних матеріалів;

надання спеціальних дозволів (ліцензій) на користування ділянками надр, прийняття рішень щодо їх припинення або анулювання;

видача суб'єктам підприємницької діяльності ліцензій на пошук (розвідку) та експлуатацію родовищ корисних копалин згідно з Законом України «Про підприємництво», здійснення контролю за дотриманням ними ліцензійних умов;

подання пропозицій Кабінету Міністрів України щодо організації та проведення конкурсів (тендерів) з надання надр у користування;

контроль за дотриманням користувачами надр, незалежно від форм власності, вимог законодавства України про надра, а також встановлених стандартів, норм і правил щодо геологічного вивчення надр;

підготовка аналітичних матеріалів про стан і наслідки геологічного вивчення та використання надр, подання їх відповідним органам виконавчої влади.

Керівник спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр здійснює координацію діяльності державної геологічної служби України і несе персональну відповідальність перед Президентом України та Кабінетом Міністрів України за виконання покладених на неї завдань.

Координація і регулювання геологічної діяльності здійснюються з метою отримання максимальних результатів у сфері геологічного вивчення та наступного використання надр з мінімальним впливом на навколишнє природне середовище.

Стаття 7. Державні підприємства, установи та організації державної геологічної служби України

З метою наукового забезпечення геологічного вивчення надр спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр може створювати науково-дослідні установи та організації, що діють на підставі статутів або положень, затверджених відповідно до законодавства України.

Для проведення робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр створює відповідні регіональні або територіальні підприємства, установи та організації.

Залежно від характеру виконуваних робіт і досліджень державні підприємства, діяльність яких спрямована на геологічне вивчення надр, відносяться до категорії стратегічно важливих, їм надається статус казенних і їх майно не підлягає приватизації.

Статути (положення) про державні підприємства, установи та організації державної геологічної служби України затверджуються згідно із законодавством України.

Для проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин при спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр діє Державна комісія України по запасах корисних копалин.

Державна комісія України по запасах корисних копалин провадить на замовлення користувачів надр або за дорученням відповідних центральних органів виконавчої влади державну експертизу геологічних матеріалів щодо вивчення та використання надр.

Положення про Державну комісію України по запасах корисних копалин затверджується Кабінетом Міністрів України.

Для функціонування єдиної державної інформаційної геологічної системи, метою якої є накопичення та надання інформації про надра (геологічні інформації), при спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр діє спеціалізована науково-виробнича установа, положення про яку затверджує Кабінет Міністрів України.

Порядок розпорядження геологічною інформацією затверджується Кабінетом Міністрів України.

Контроль за дотриманням користувачами надр, незалежно від форм власності, вимог законодавства України про надра, а також встановлених стандартів, норм і правил щодо геологічного вивчення і використання надр під час видобування корисних копалин здійснює створена при спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр служба державного геологічного контролю за веденням робіт з геологічного вивчення та використання (видобутку корисних копалин тощо) надр.

Положення про державний геологічний контроль затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ ІІІ. ФІНАНСУВАННЯ ГЕОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 8. Фінансування робіт з геологічного вивчення надр, передбачених державними програмами

Фінансування робіт з геологічного вивчення надр здійснюється за рахунок коштів від збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету України, та відрахувань за користування надрами, а також інших коштів, передбачених державними програмами, спрямованими на нарощування мінерально-сировинної бази.

Кошти від збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок Державного бюджету України, та відрахувань за користування надрами перераховуються на окремий рахунок Державного бюджету України.

Не перераховані на кінець бюджетного року залишки цільових коштів на геологічне вивчення надр використовуються у новому бюджетному році.

Фінансування державних програм з геологічної розвідки родовищ корисних копалин, що не мають промислового видобутку, здійснюється за рахунок загальних видатків Державного бюджету України та залучення недержавних інвестицій.

Стаття 9. Фінансування місцевих програм і завдань розвитку мінерально-сировинної бази

Фінансування місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр здійснюється за рахунок коштів бюджету Автономної Республіки Крим, обласних, міських, Київського та Севастопольського бюджетів.

Місцеві програми розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр здійснюються відповідно до завдань, погоджених з державною геологічною службою України, і затверджуються відповідно Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами.

Стаття 10. Фінансування робіт з геологічного вивчення надр суб'єктами геологічної діяльності

Фінансування робіт з геологічного вивчення надр, не передбачених державними та місцевими програмами і завданнями, здійснюється за рахунок власних коштів суб'єктів геологічної діяльності.

Розділ IV. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ГЕОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Стаття 11. Міжнародне співробітництво у сфері геологічної діяльності

Україна здійснює міжнародне співробітництво у сфері геологічного вивчення та використання надр відповідно до міжнародних двосторонніх та багатосторонніх договорів.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр бере участь у підготовці міжнародних договорів України, в установленому порядку представляє інтереси України у сфері геологічного вивчення та використання надр, взаємодіє з міжнародними організаціями інших країн, а також укладає міжнародні договори міжвідомчого характеру.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр координує міжнародну діяльність з цих питань, що провадиться іншими юридичними та фізичними особами України.

Стаття 12. Громадські організації сприяння діяльності державної геологічної служби України

Для сприяння діяльності державної геологічної служби України та популяризації геології в суспільстві можуть створюватися творчі та інші громадські організації, які провадять свою діяльність згідно із законодавством України.

Розділ V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із Законом України «Про державну геологічну службу України»;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 листопада 1999 року.
№ 1216-XIV.

Хроніка. Факти. Події

✔ Рига

Балтійський варіант конкуренції

У столиці Латвії нещодавно відбулася 15-та сесія Балтійської асамблеї, до якої входять по 20 депутатів парламентів Литви, Латвії та Естонії. З доповіддю про єдину акцизну політику країн Балтії на асамблеї виступив прем'єр-міністр Латвії. Про естонський досвід у сфері економічної політики, регіонального розвитку, а також політики конкуренції доповів міністр економіки Естонії. Його литовський колега зупинився переважно на проблемах спільного ринку послуг та вільного руху робочої сили. Відповідаючи на докори щодо послаблення співробітництва балтійських країн, міністр закордонних справ Латвії Індуліс Берзіньш погодився, що між країнами з'явилися конкуренція та суперництво, хоча, на його думку, стратегічні цілі у них залишаються спільними.

✔ Київ

Страшна реальність війни

Це вже стало традицією на прес-конференціях, головна тема обговорення яких — події у Чечні, показувати документальні фільми про жахи війни. Підтримав це й Інформаційний україно-чеченський центр, що днями провів прес-конференцію для журналістів. «Хай Путін це побачить! Хай будуть вони тричі прокляті!» — лунають з екрана жіночі голоси. Картинки змінюють одна одну: тіла на вулицях, залишки ракет та бомб із російськими розпізнавальними знаками, розстріляний автобус, шпиталі, переповнені пораненими, похорони... Жінки та діти... Страшна реальність війни. Не чути стрілянини чи сирен авіанальотів. Лише плач та прокльони на тлі руїн, які були колись будинками.

На прес-конференції також повідомили свіжу інформацію з театру бойових дій від чеченського прес-центру «Кавказ-Центр». Чеченська сторона вважає, що російські військовики порушують Женевську конвенцію: використовують голкові та глибинні бомби, вдаються до килимових бомбардувань, не забезпечують коридорів для біженців, котрих федеральні війська використовують як заручників, стирають з лиця землі цілі населені пункти... наприклад, станцію Петропавловську.

На прес-конференції також розповсюдили заяву Івано-Франківської міської організації КУН із закликом до Президента України та Верховної Ради вимагати від Москви негайного припинення бойових дій у Чечні та почати політичне врегулювання відносин.

✔ Фотофакт

У брюссельській штаб-квартирі НАТО завершилося засідання комісії Україна—НАТО на рівні міністрів оборони. Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон підкреслив важливість відносин між Україною та НАТО. Керівництво НАТО дало високу оцінку внеску українських військових у митротворчі операції в Боснії та Герцеговині, а також у Косово. У ході брюссельських зустрічей міністр оборони України Олександр Кузьмук також підписав із своїм американським колегою Уїльямом Коеном договір про військове співробітництво між Україною і США.

На фото: Олександр Кузьмук та Джордж Робертсон під час прес-конференції.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Чи купувалися рішення Гельмута Коля?

Німеччину потрясають політичні скандали. Нещодавно прем'єр-міністр Нижньої Саксонії Герхард Глоговський вирішив відсвяткувати своє чергове одруження за рахунок спонсорів. Один заплатив за пиво, другий — за шампанське, третій — за «солодкий стіл». Бюро подорожей «Туї» подарувало медовий місяць на Червоному морі, натомість попросивши «лише» позувати на тлі назви фірми у рекламному ролику. Та наостанок прем'єр-міністр ще дозволив безплатно запросити себе на дорогий Віденський бал. Щоправда, Глоговський і не сперечався після оприлюднення отриманих ним задоволень — швиденько подав у відставку.

Та куди цим подіям до скандалу, в центрі якого опинилися екс-канцлер Гельмут Коль і колишній казначей ХДС 73-річний Вальтер Ляйстер Кіп! Щоправда, Коль не поспішає погоджуватися зі звинуваченнями на свою адресу і розкаюватися. Але, здається, за нього це починають робити його соратники...

Почалося все зі звинувачення Кіпа в отриманні одного мільйона марок від баварського торговця зброєю Карлхайнца Шрайбера. Припускають, що він заплатив йому ці гроші за допомогу в отриманні дозволу на продаж танків та іншої техніки до Саудівської Аравії. Якщо казати коротко, то у Шрайбера в графі «витрати» цей мільйон адресовано конкретно Кіпу. Проте на його рахунку, як і на інших партійних рахунках ХДС, цю суму не виявлено. Нічого зрозумілого про мільйон не сказали досі всі причетні до його отримання особи. Проти Кіпа порушено кримінальну справу.

У слідства є кілька версій. За однією з них, «чорний» мільйон потрапив до каси ХДС, що є незаконною формою субсидування політичних партій. За другою, мільйон було надіслано на один з офіційних рахунків ХДС, а потім поділено між довіреними партійцями, причетними до продажу зброї, що свідчить про корупцію в керівництві партії у період правління Гельмута Коля. Кіпа звинувачують також у приховуванні цього мільйона від оподаткування — а це за німецькими законами є найтяжчим злочином.

Коль категорично заперечує наявність «чорних кас» у партії. Але тут цілком протилежне заявив нинішній лідер християнських демократів, який став ним не без могутньої підтримки Коля, — Вольфганг Шойбле. Під час вступу на посаду він виявив рахунок «для особистого розпорядження». Які суми через цей рахунок проходили раніше — не відомо. Нині на рахунку лише 11 тисяч марок.

Гельмут Коль заявляє, що нічого не знав про наявність невраховних рахунків. Але його соратник, колишній генеральний секретар ХДС Хайнер Гайслер, стверджує, що таких рахунків було не менш як десять і екс-канцлер чудово знав і про них, і про нелегальні фінансові операції. Та й «зниклий» мільйон прямо пов'язують з іменем Коля.

Називають й інші факти, які свідчать про те, що багато рішень уряду часів правління Гельмута Коля куплено за гроші. Щоправда, навіть сама «верхівка» ХДС не може пояснити ситуацію, посилаючись на патріархальні методи правління Коля, що дають змогу існувати системі ведення різних рахунків. Розібратися в ній, як стверджують фахівці, «тепер немає жодної можливості, бо вона така заплутана, що не зрозуміло, звідки гроші надходили і куди їх потім переказували». Про ці фінансові маніпуляції знали тільки кілька довірених осіб Коля.

Навіть багато з тих, хто підтверджує наявність «чорних кас» у партії, погоджуються з тим, що їхній екс-шеф ніколи в деталях не турбувався про такі «прозаїчні» речі, як походження і розмір пожертвувань для партії, на які рахунки вони йдуть.

Наприкінці минулого тижня бундестаг прийняв рішення про створення комітету з перевірки фактів можливої корупції і фінансових махінацій у ХДС.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

До Москви — по привітання...

Учора відбувся «візит ввічливості» Леоніда Кучми до Москви. Із переїздами з аеропорту до Кремля та назад візит тривав лише три години. За цей час український Президент устиг зустрітися з Президентом РФ Борисом Єльциним та головою уряду Володимиром Путіним.

Жодних документів у Кремлі не підписано. Не було в українській делегації і міністрів, які могли б допомогти Леонідові Кучмі поговорити з Борисом Єльциним про економічні проблеми, — а їх, досить неприємних, накопичилося чимало. Але розмова у Москві точилася не про це: Леоніда Кучму вітали з переобранням. Єдиним підсумком московських зустрічей стали усні домовленості президентів про те, що в майбутньому ділове співробітництво двох країн буде «під невсипущим государевим оком». Та це вже було не раз.

Візиту Леоніда Кучми до Москви передували публікації в кількох провідних російських газетах про невиконання Києвом базового україно-російського договору. У Кремлі вважають, що Україна, профінансувавши з держбюджету програму співробітництва з НАТО, порушила другу статтю документа. Україну звинувачували в тому, що вона тримається західного вектора у своїй зовнішньополітичній діяльності та згортає торговельно-економічні відносини з Росією. Хоч би як там було, учорашній бліцвізит Леоніда Кучми не став ковтком кисню для ділового співробітництва двох слов'янських країн, яке задихається.

Водночас у Москві багато говорили про можливу жорстку реакцію Мінська на зустріч Кучми та Єльцина. Російський Президент протягом усього минулого тижня з діагнозом «пневмонія» перебував у Центральній клінічній лікарні і, офіційно, саме з цієї причини не зміг прийняти Лукашенка для підписання договору «Про союз Росії та Білорусі». Але для зустрічі з українським Президентом Єльцин зміг видужати.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Там, де домінує парламент

Цією публікацією ми розпочинаємо серію статей, присвячених зарубіжному досвіду відносин між гілками влади та місцевого самоврядування

Аналогії

Серед негативних висновків представників Ради Європи, зроблених за результатами їх спостереження за українськими президентськими виборами, є такий: «Має бути покладено край протистоянню між парламентом та виконавчою владою. Це те, що блокує просування на шляху реформ». Не можна не погодитися. Слід лише додати, що певні суперечності між українськими гілками влади є не тільки неприпустимою розкішшю. Це ще й вагомий контраргумент до твердження, що Україна — цивілізована держава. Принаймні в Європі аналогів нашій ситуації нині не знайдеш.

Якщо звернутися до досвіду Європи, то насамперед треба відзначити: дві третини європейських держав тією чи іншою мірою сповідують парламентську форму державного устрою. Найчастіше використовується така схема: партія або коаліція партій, що перемогли на парламентських виборах, формують уряд і беруть на себе відповідальність за його діяльність. Тоді будь-яких непорозумінь між гілками влади бути практично не може. Парламент виконує роль надійного «тилу» уряду, а той, у свою чергу, повністю підконтрольний законодавчому органу. Такою є ситуація, скажімо, в Німеччині, Болгарії, Ірландії, Люксембурзі, Туреччині, Іспанії, Великій Британії, Португалії та інших державах.

Спільна риса для всіх країн парламентської демократії — неможливість для президента (якщо така посада взагалі існує) втручатися у поточну діяльність уряду й парламенту, хоча номінально він і є главою держави. Мало того, дуже часто президента обирає парламент (у Чехії, Італії, Угорщини, ФРН, Греції, Туреччині тощо). А коли й ні, то все одно його функції зводяться в основному до представницьких. Отож протистояння або непорозуміння між президентом та парламентом — явище з розряду теоретичних.

Зазвичай першу скрипку грають парламенти й у країнах конституційної або парламентської монархії, де інституту президентства нема взагалі. Наприклад, у Великій Британії, Данії, Ліхтенштейні, Норвегії, Нідерландах. Інколи члени уряду мають навіть обов'язково бути членами парламенту — наприклад, у Великій Британії чи Іспанії. Інколи навпаки — суміщати депутатські й міністерські посади заборонено (в Нідерландах).

Не слід, однак, розуміти так, що вищезгадані приклади свідчать про неподільне панування парламентів. Президенти багатьох держав мають право розпускати законодавчий орган за умов, передбачених Конституцією. Та якщо це трапляється, то аж ніяк не через непорозуміння між гілками влади або політичну боротьбу. Наприклад, у Туреччині це можливо, якщо Великі національні збори довели свою неспроможність виконати конституційний обов'язок — сформувати уряд (скажімо, після парламентських виборів склалася така ситуація, коли фракції ніяк не можуть утворити коаліцію) — тоді разом із розпуском парламенту призначаються нові вибори. У Чехії президент за деяких обставин може розпустити лише Палату депутатів і не має права чіпати Сенат (верхню палату). У Португалії глава держави теж може розпустити Збори республіки й оголосити дострокові вибори. Але тільки після консультацій з лідерами фракцій парламенту та з Державною радою — консультативним органом, до якого входять керівники держави, в тому числі й спікер парламенту. Звичайно, такі випадки рідкісні, адже в країнах парламентської демократії виконавча влада є гармонійним продовженням влади законодавчої.

І насамкінець один цікавий приклад. У Латвії президента обирає Сейм (парламент). Але водночас глава держави має право поставити питання про розпуск законодавчого органу і винести це на всенародний референдум. Якщо більш як половина учасників голосування висловиться «за», то Сейм вважається «звільненим», і призначають нові вибори. А якщо ініціативу президента підтримає меншість — тоді сам глава держави йде у відставку! Ну а парламент обирає нового президента.

Звичайно, все вищеописане не означає, що лише домінуюча роль парламенту забезпечує політичну стабільність і конструктивні відносини між гілками влади. Все залежить насамперед від розвитку демократії й політичної культури. У наступному номері «ГУ» читайте, як справи з цим у державах, що опираються на міцну президентську владу.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Після виборів...

Закінчилися президентські вибори. Відбулася урочиста інавгурація Президента. Держава має главу.

Учасники виборчих перегонів, кандидати та їхні активні прибічники, звісно, продовжують осмислювати, що ж відбулося, власне, хто, де і чому програв. Ну що ж, це їхнє право. Та й квоти у фракцій і комітетів ВР у «Голосі України» є. Отож на наступних чотирьох сторінках цього номера газети — різні точки зору, різні факти, різне осмислення виборів. А наша з вами справа, шановні читачі, як відомо: думати, читати... І жити своїм розумом.

Совєтська хвороба лівизни в українському керівництві

Чи позбудеться її новий старий Президент на шостому році правління

Точка зору

Українська преса навіює ейфорію з приводу перемоги на нинішніх президентських виборах демократії. Однак демократія — це не просто привабливе слово, яке в потрібний момент допомагає завойовувати президентське крісло. Це і конкретні дії, яких вимагає конкретна політична ситуація. Чи вдасться до цих дій переобраний глава держави — невдовзі розставить крапки над «і»: чи таки справді перемогла в нас демократія, чи все-таки втрималася стара компартноменклатура, що засвоїла лише демократичну термінологію?

Російський сценарій реалізовано

Результати президентських виборів яскраво засвідчили, що той сценарій, який було реалізовано в Росії щодо переобрання президента Єльцина, успішно (з деякими вдосконаленнями) був реалізований і в Україні. Його зміст полягає в тому, що ліві, які після 1991 року залишилися при владі, змінивши частково компартійні квитки, але не змінивши свій командно-адміністративний менталітет, розіграли карту з «офіційними» лівими, які називають себе «опозиціонерами». Фактично — зі своїми вчорашніми колегами по партії. Такий рольовий розподіл між представниками однієї політичної системи та створення ілюзії так званої «червоної загрози» і вирішив долю виборів.

Політичну відповідальність за те, що при владі залишився діючий Президент, сьогодні мають на себе взяти комуністи. Звинувачуючи Леоніда Кучму в усіх смертних гріхах, саме вони, комуністи, не дали можливості іншому представникові лівих сил стати біля керма Української держави. Я маю на увазі Олександра Мороза. Якби комуністи прагнули перемоги лівих сил і підтримали саме його (у «канівській четвірці» або після першого туру), можна було б прогнозувати інший результат виборів. Це якщо говорити про серйозне бажання комуністів скинути, як вони називають, «антинародний режим».

Ідучи самостійно на вибори, комуністи не могли не розуміти, що перемога неможлива — аналогічна ситуація декілька років тому була в Росії з парою Зюганов—Єльцин, і результат цього двобою відомий. Те, що комуністи все-таки зробили цей крок, дає підстави думати, що існували якісь невідомі для широкого загалу домовленості, які й призвели до того, що на посаді Президента залишився Леонід Кучма.

Де були демократи?

Реалізуючи російський сценарій, виконавча влада все зробила, щоб, з одного боку, сформувати та показати всю силу «червоної загрози», а з другого — представити Леоніда Кучму як єдиного (єдино можливого та єдино реального) кандидата-демократа, який лише й може цій силі протидіяти. Такий план не передбачав самостійної участі представників демократичних сил у президентських виборах і тому було докладено усіх зусиль, аби з допомогою ЗМІ, адміністративного тиску створити ілюзію, ніби, окрім діючого Президента, нікому захистити молоду демократію в Україні.

Згадаймо, як протягом останнього року-півтора інтенсивно «розкручувалися» червоні: численні виступи на телебаченні та в пресі комуністів, а також особливо Наталії Вітренко (не коментовані фахівцями) нагнітали враження потужності комуністичних сил в Україні. Зауважмо, що ніхто не заважав усі роки після розвалу комуністичної системи проводити системне інформування населення щодо переваг демократії, тоді б «червона загроза» була нейтралізована задовго до виборів. Та обставина, що цього зроблено не було, лише підтверджує бажання президентської команди розіграти безпрограшний російський варіант.

Натомість чимало зусиль було докладено до того, щоб створити Леоніду Кучмі імідж прихильника реформ. «Очищення» цього дуету від «третього зайвого» (а це були праві партії), відбувалося або через їх асиміляцію до команди підтримки Президента, або через послаблення демократичних сил. Варто нагадати, що напередодні виборів розколовся не тільки Рух, а й практично всі партії національно-демократичного спрямування (НДП, ДемПУ та багато інших). Випадковостей такого масштабу не трапляється: партії не просто розколювалися, робилося все, аби на вибори демократія не вийшла як об'єднана потужна сила, здатна перемогти. Активна популяризація через ЗМІ лише одного «кандидата-демократа», а також безпрецедентна за останні роки інформаційна блокада представників національно-демократичних сил утверджували в свідомості електорату, що «боронити народ від червоних може тільки Кучма». Виплачені перед виборами пенсії справили ефект анестезії: пенсіонери дуже швидко забули, що вони переживали кілька місяців перед тим.

Останнім мазком у цій картині став один з кандидатів «канівської четвірки», який відіграв роль «троянського коня» одночасно в правому русі та в таборі лівих.

Сукупність цих обставин, підсилена відсутністю системи об'єктивного інформування через державні засоби масової інформації та цілковитою неможливістю не тільки доносити через ЗМІ до виборців свою позицію, а й бодай спростовувати відверту дезінформацію — для правих, безперешкодне використання командою президента ЗМІ для впровадження у свідомість виборців «правильних» думок, призвели до такого результату виборів.

Два індикатори демократизму

Що буде далі? Чи можна казати, що на сьогодні перемогла демократія? Чекати довго не доведеться: уже по перших кроках Леоніда Кучми на другому витку президентства буде зрозуміло, чи справді це будуть кроки демократа, як пише про нього тепер преса, чи мас-медіа безпідставно протягом президентської кампанії роздавали аванси.

Якщо Кучма збирається не тільки говорити про шлях реформ, а й, нарешті, рухатися ним, то вже найближчим часом йому потрібно вирішити питання формування демократичної більшості у ВР. Політично це можливо. Адже розклад політичних сил у парламенті відомий: лише 170—180 депутатів стоять на відверто лівих позиціях, решта констатують, що вони є представниками демократичних партій і прихильниками демократичних перетворень. Отже, об'єднавши цих народних депутатів, можна сформувати некомуністичну реформаторську більшість. Першим кроком такої більшості має стати формування коаліційного уряду, який тоді зможе ефективно працювати. У такий спосіб можна розблокувати прийняття у ВР тих законопроектів, які дадуть змогу прискорити економічні перетворення в державі. Маю на увазі прийняття нового податкового, бюджетного, цивільно-процесуального кодексів, закону про приватну власність на землю та інших законів, які створять умови для формування ринкової економіки, радикальних перетворень у сільському господарстві, для розвитку малого і середнього підприємництва — врешті-решт, формування економіки, здатної забезпечувати на 60—70 відсотків потреби держави в готовій продукції.

Кого запропонує Президент на посаду прем'єр-міністра — стане заявкою на те, яким насправді бачить економічний курс Леонід Кучма. Перші кроки цього уряду остаточно розставлять крапки над «і» в цьому питанні.

Можу сказати одне: без ефективної взаємодії виконавчої і законодавчої влади неможливо провести політичні й економічні перетворення в державі. Тому не конфронтація, а співпраця законодавчої і виконавчої влади на демократичній основі дозволить розпочати реальні, а не міфічні реформи.

Те, що відбулося під час виборів, — це гра лівих з лівими. Те, що буде відбуватися, — надійніше не прогнозувати, а визначити по перших кроках. Якщо у ВР все залишиться без змін і знову адміністрація Президента розігруватиме все ту саму стару карту ситуаційної більшості у ВР, аби провести на посаду чергового прем'єр-міністра (замість формування відповідальної більшості, яка буде підтримувати уряд), то можна сказати, що триватиме подальша імітація реформ, і змін та покращення життя в Україні найближчим часом не відбудеться.

Ліва партійність чи лівий менталітет?

У «президентську ніч» 14 листопада в УНІАНі ми були на прес-конференції разом з екс-президентом Леонідом Кравчуком, і він сказав щось на кшталт «я поважаю Костенка, але він зациклився на тому, що ліві при владі». Я йому відповів: «Те, що ви чи Леонід Кучма називаєте комуністів своїми політичними опонентами, не вирішує проблеми, бо після 1991 року майже на всіх керівних посадах залишилися ті самі люди, які, змінивши компартійні квитки, не поміняли свій менталітет — менталітет представників командно-адміністративної системи, менталітет «гвинтиків» тоталітарної системи, яка була антагоністом демократичному устрою. Тому допоки не буде створено критичної маси знизу доверху носіїв демократичної ідеї, саме тих, хто розуміє, що таке ринкова економіка, нічого в державі не зміниться».

Пригадайте, що кинув керівник концерну «Орлан» п. Червоненко під час «президентської ночі» на одному з телеканалів в бік комуністів: до тих пір, сказав він, поки ви будете при владі, ринкової економіки не буде. Ви, каже, відповідальні за це й за стан економіки. І він цілком має рацію. Бо саме вони, ліві (якщо не за партійними квитками, то за менталітетом), сьогодні здебільшого сидять на посадах керівників підприємств, голів районних, сільських адміністрацій. І сьогодні вони там блокують усі реформи. Вони не дають конкретну землю конкретному селянинові — не виділяють її в натурі, вони не дозволяють конкретному підприємцю в якомусь селі чи містечку розвивати своє виробництво — вони душать його не лише податками, а й безкінечними перевірками, інспекціями... Тому реформи починаються із формування критичної маси людей-реформаторів на різних посадах — від села до уряду. І поки не буде цих людей у владних структурах знизу доверху, доти про реформи ми будемо тільки говорити. Саме цим відрізняється Україна від решти європейських посткомуністичних держав.

Зміна влади 1991 року не відбулася

Така кадрова ситуація виникла не сьогодні. Згадаймо 1991 рік. Саме тоді НЕ відбулося зміни влади, її суті. У всіх посткомуністичних державах одразу після мирних демократичних революцій на всіх рівнях до влади було приведено представників ідеологічно інших політичних сил, які стояли на протилежних щодо попереднього керівництва політичних позиціях. А в нас учорашні комуністи взялися проводити так звані демократичні реформи, в яких вони не розбиралися і до сьогоднішнього дня не знають, що це таке.

Свідчення цього — стан економіки як наслідок їхнього восьмирічного господарювання: за 8 років ми не маємо національної економіки — економіки незалежної держави, а лише уламок союзної, яка за інерцією випускає майже ту саму продукцію, яку тепер нікому продавати; ми не маємо національної системи енергопостачання, без чого національна економіка неможлива; ми не маємо розвинених малого і середнього підприємництва, а це основа ринкової економіки; ми маємо все той-таки недієздатний колгоспно-радгоспний лад на селі, який навіть себе вже не здатен прогодувати.

Тому нині треба говорити не тільки про Президента Кучму, а й про ліву більшість у ВР 90-го і 94-го років та її відповідальність за схвалення так званих компромісних законів, які створили так звану компромісну економіку, де під виглядом ринкових перетворень йде процес «прихватизації» і т. ін. Треба говорити і про керівників так званих «реформаторських урядів», які залишили при владі на всіх рівнях старі кадри.

Ліві кадри вирішують усе

Влада за своєю суттю (і кадровим складом) залишилася лівою на рівні всіх гілок.

Верховна Рада, постійно маючи лівих у більшості, чотири попередні роки приймала такі закони, які не реформують, а фактично руйнують економіку, постійно збільшуючи державні витрати за рахунок надання різного роду пільг та дотацій і не створюючи умов для організації ефективного виробництва. Один лише приклад: понад 60 законів, прийнятих за останні 5 років, вимагають 82 мільярди гривень бюджетних витрат, тоді як держбюджет на 1999 рік становив лише 27 млрд.

Виконавча влада, декларуючи реформи (принаймні, на верхньому рівні) нічого не робила для того, щоб привести реформаторів до влади знизу доверху. Подивіться: всі керівники — представники старої школи.

Кажуть, що в нас населення не сприймає реформ. А яке ж тоді населення у Словаччині, Польщі, Чехії — там хіба якесь інше населення? Проте коли прийшла демократична влада і створила умови, щоб люди працювали по-новому, то вони й почали по-новому працювати. А якщо у нас сьогодні стара влада каже: ви працюйте по-новому, але я вас по-старому буду контролювати, вирішувати, давати чи не давати вам дозволи щось робити, утискати, перевіряти і за все це ви ще маєте сплачувати «подать», то нічого доброго з цього не вийде.

Те саме можна сказати і про судову владу. Там щодо реформ, як кажуть, «ще й кінь не валявся». А без демократичного суду годі й думати про реформи в інших сферах. Ця гілка влади має забезпечувати додержання законів, а не діяти за старою схемою «що вище чиновник, то більше в нього прав». А суди сьогодні саме так працюють, а не стоять на сторожі закону.

Тільки тоді, коли в органах влади буде критична маса людей, які проводитимуть політику демократичних перетворень, створюватимуть умови для ринкової діяльності, а не умови, щоб держава всіх, вся і все контролювала і давила, лише тоді можна казати про швидкі зміни на краще.

У нас вже є чимало фахівців, які готові проводити демократичні зміни. І якщо Президент Леонід Кучма по лінії виконавчої влади залучатиме саме таких людей, — тоді поступово й створюватиметься команда, здатна розпочати системні ринкові реформи, а не відтворювати стару систему.

Виходячи з такого розуміння процесів, що відбуваються в державі, мої колеги по фракції підтримуватимуть усі ті починання, які будуть скеровані на формування національної економіки, на трансформацію командно-адміністративної системи управління в ринкову, на проведення реформ сільськогосподарського виробництва. І навпаки: усьому тому, що повертатиме Україну до тоталітаризму, кланово-мафіозної адміністративної економіки та загрожуватиме парламентаризму, ми будемо активно протидіяти.

Партії: атавізм чи необхідна умова політичної відповідальності?

Замість післямови. Ще за президентства Леоніда Кравчука популярною була теза: «Партії в нас слабенькі і тому на них не можна розраховувати». Це слугувало виправданням безпартійності Президента, який мав виконувати роль месії, пригортаючого до своїх грудей всіх заблукалих по партійних стайнях громадян.

Месії з Леоніда Кравчука не вийшло: життя погіршилося, народ поміняв його на такого ж безпартійного Леоніда Кучму, наслідком чого стало посилення ностальгії за комуністичним минулим. На цих виборах ключове запитання «хто буде нести політичну відповідальність в разі провалу політики Леоніда Кучми?» також не дістало відповіді.

Як свідчить світовий досвід, належність керівника до партії — це політична відповідальність партії за свого висуванця. Партійність у західних демократіях є візитною карткою претендента на високий пост у державі. Безпартійність призводить до «відповідальності» Президента не так перед народом, як перед кланами та олігархами, які допомогли йому обійняти найвищу посаду. Лише політично відповідальна влада є прогнозованою у своїх діях і дає змогу реально визначати: чия політика до яких наслідків призводить.

Юрій КОСТЕНКО,
голова парламентської фракції НРУ.

Комуністи не могли не розуміти, що перемога неможлива

У номер

✔ Херсон

Самі себе рятують

Про нелегку долю інваліда з дитинства Олексія Журавки наша газета вже писала — чоловік з фізичними вадами не лише знайшов місце в житті, а й згуртував навколо себе таких же знедолених. Так, створена в Херсоні фірма «Співдружність ініціативних працездатних інвалідів» вже переросла у всеукраїнську організацію. Підприємство не лише забезпечує роботою інвалідів, а й займається благодійництвом.

Останній щедрий жест «СІП» — дарунок Цюрупинському будинку-інтернатові для дітей з фізичними вадами. Інвалідський заклад одержав новенький автомобіль «Славута» спільного україно-корейського виробництва.

✔ Чернівці

Червоний Хрест потурбувався про знедолених

У гірському селищі Берегомет, що на Буковині, вже другий рік діє перший в області лікувальний заклад, створений під егідою товариства Червоного Хреста. В затишному приміщенні, що вікнами дивиться на карпатські вершини, оздоровлюють 45 пенсіонерів-інвалідів, самотніх людей. Наглядають за ними висококваліфіковані лікарі та сестри милосердя. В їхньому розпорядженні — найновіше медичне устаткування, що надійшло по лінії міжнародного Червоного Хреста.

✔ Дніпропетровськ

Подали один одному руку

Два потужні регіони, Дніпропетровський і Донецький, уклали договір на економічне співробітництво. Як заявили голови обох облдержадміністрацій Микола Швець і Віктор Янукович, з тією метою, щоб предметніше відновлювати колись традиційні внутрішньогалузеві зв'язки в гірничо-металургійній, паливно-енергетичній, машинобудівній та інших галузях промисловості. Досить, мовляв, виживати порізно і поодинці, розтягуючи і втрачаючи, по суті, потенціал таких великих областей. Отож на цю співпрацю відвині тут покладатимуть надії, пов'язані, образно кажучи, з реанімацією та реабілітацією вітчизняного виробництва власними силами.

✔ Сімферополь

Мегавати знову в борг?

Після перекриття невдоволеними людьми траси Сімферополь—Краснодар на знак протесту проти систематичного відключення електроенергії в Керчі та інших містах півострова заступник голови уряду автономії В'ячеслав Юров пояснив «епідемію» вимикання електрики збоями у формуванні бюджету, в якому недостатню увагу приділено платежам за енергоносії.

Замість потрібних 57 млн. гривень у бюджет закладено лише 7 за значної заборгованості, яка сягає 100 млн. гривень. До того ж електроспоживання на півострові, порівняно з торішньою осінню, зросло аж на 46 відсотків.

Для виходу з ситуації уряд запропонував передати на баланс автономії всі об'єкти охорони здоров'я і освіти, які не в змозі фінансувати місцеві органи влади. А Рада Міністрів має звернутися до Кабміну України з проханням збільшити ліміти потужності електроенергії для півострова до 900 мегават.

✔ Фотофакт

У столичному Палаці мистецтв «Український дім» протягом двох днів відвідувачі мали змогу подивитися дещо незвичні картини Марка Греся.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Після виборів

Проблема

Точка зору

От і закінчилися вибори. Поліцейський режим, круто замісивши примітивну жуйку прокучмівських вихвалянь, провів передвиборну кампанію на основі відвертих залякувань, наклепу і фальсифікацій. Режим об'єднався з генетичною ненавистю номенклатури до вченого — і домігся свого тимчасового збереження.

Дурман передвиборних обіцянок (ріст пенсій, повернення трудових заощаджень, стабільний курс гривні і т. д. і т. п.) розсіється швидко. А народ не зможе так швидко вимирати чи покидати країну, як хотілося б владі. Адже все одно доведеться дивитися (хоч зрідка) людям у вічі і відповідати на життєві запитання. І доведеться визнати, що реформи за рецептами Міжнародного валютного фонду призвели до втрати 60% валового продукту країни, 13 млн. робочих місць, до зовнішнього боргу країни в 12,8 млрд. дол. і внутрішнього — майже у 176 млрд. грн.

І все одно колись потрібно осмислити питання — що будуємо? Якою ціною? Знаю, що і на цю роботу (як на будь-який мій виступ чи публікацію) буде потік образ і ярликів. Ну що ж, вчуся в Будди, який ще 25 століть тому сказав: «Багато людей порочні. Я буду терпіти образи, як слон у битві — стрілу, випущену з лука».

Буду терпіти. Буду продовжувати битву. За уми своїх співгромадян. За долю країни.

Методи досягнення мети

Отже, припустимо, всі єдині в пориві вивести країну з кризи, забезпечити зростання рівня життя народу. Як?

Президент Міжнародного фонду економічних і соціальних реформ М. Шаккум стверджує (і я з ним згодна), що «зниження дефіциту бюджету, ставки процента й інфляції — необхідні, але водночас недостатні умови для нормалізації відтворювального процесу і поновлення економічного зростання. Однією з найважливіших передумов останнього є **відновлення інвестиційного потенціалу країни**» («Питання економіки», 1999 р., №9, с. 33—44).

Зауважимо, що цього абсолютно не припускають умови, на яких Міжнародний валютний фонд надає кредити країнам із такою милою назвою — країни з перехідною економікою (а може, правильніше, зі зникаючою економікою, вмираючою?). Отож вимоги МВФ і родинної йому організації — Світового банку полягають у жорсткій фіскальній і монетарній політиці, відкритій торгівлі і приватизації. Орудуючи в 80 країнах світу і маючи загальний об'єм ресурсів 195 млрд. дол. США, МВФ не тільки не забезпечив розквіт країн-реципієнтів, а й спричинив і збільшив світову кризу. У «New York Times» 27 листопада 1998 року стаття про звіт Світового банку так і називалася — «США і МВФ збільшили світову кризу». Головний економіст банку Джозеф Стиглиць стверджує, що «ядром поточної кризи є зростання потоків капіталу. За цим зростанням йде різкий відтік. Лише деякі країни, незважаючи на те, наскільки сильні їхні фінансові системи, можуть протистояти такому поворотові». У звіті Світового банку вказується, що стабілізація валюти відбувається за рахунок занурення цих країн у глибокий «спад і зростання безробіття».

Майже одночасно з цією публікацією в журналі «Economist» з'являється стаття Джеффрі Сакса, відомого апологета ліберальної економіки, «Світовий капіталізм: як змусити його працювати», де дається ще жорсткіша оцінка діяльності МВФ. Дж. Сакс пише: «Політика зближення економічних систем різних регіонів планети, яку проводив МВФ, негативно впливала не тільки на країни, що розвиваються, а й на економічні системи розвинених країн». І далі: «МВФ і МБ поводилися в країнах, що розвиваються, із приголомшливою нахабністю. Може, це ідеал вашингтонських бюрократів: країни не добиваються, але ніколи й не піднімуться».

А вже у вересні 1999 року той-таки «Economist» у статті «Хворобливі пацієнти і завзяті лікарі» констатував: «В останні роки МВФ і МБ у руках своїх основних акціонерів перетворилися на слухняний інструмент для досягнення відверто політичних цілей. У Мексиці в 1994 році, в Азії в 1997 році і протягом усіх 90-х років у Росії ці інститути ставали скоріше одним з інструментів західної, особливо американської зовнішньої політики. ...МВФ і МБ за допомогою своїх економічних важелів змусили уряд Індонезії дати згоду на присутність міжнародних миротворчих сил у Східному Тиморі». Від себе додам, що і вибори зручно для МВФ (перевіреного у вірності!) Президента України постали закономірним наслідком павутиння кредитів міжнародних фінансових організацій.

Але що маємо в результаті такої «турботи» про країни, що розвиваються? Людей, які постійно живуть у голоді й нелюдських умовах, сьогодні у світі більше, ніж будь-коли. Майже 1,2 млрд. чоловік — одна п'ята частина населення всієї планети — живуть на менш ніж 1 долар у день («World Economics Discussions», 1999 р., №22, с. 2). То що, ми з вами повинні радіти, що в цій когорті з кожним роком дедалі більше наших співгромадян?

Адже нас завзято штовхають по цьому безвихідному шляху, перетворюючи на ікону ідею макроекономічної стабілізації, не дозволяючи навіть усвідомити, що це — стабілізація спаду, стагнації економіки, стабілізація виродження нації. Свідченням того, що МВФ дедалі важче втихомирювати своїх боржників, стало передчасне залишення своєї посади директором-розпорядником МВФ Мішелем Камдессю.

Динаміка інвестицій

Ефективне реформування економіки, як довів світовий досвід, можливе лише за умови зростання інвестицій в неї. Тільки тоді можлива модернізація виробництва, впровадження нових технологій на основі сучасних наукових досліджень і дослідно-конструкторських розробок. Тільки тоді можливе забезпечення виробництва високоякісної конкурентоспроможної продукції і послуг, забезпечення стійких темпів зростання їхніх обсягів.

Тому вже сам аналіз динаміки обсягів інвестицій в Україні переконливіший за всякі висновки, що про ефективне реформування економіки і мова вже не йшла. Міркуйте самі, порівняно з 1990 роком, обсяги капіталовкладень знижувалися неухильно:

1991 р. — на 7,1%,
1992 р. — на 41,4%,
1993 р. — на 47,5%,
1994 р. — на 59,3%,
1995 р. — на 70,9%,
1996 р. — на 77,3%,
1997 р. — на 79,3%,
1998 р. — на 79,2%.

За І півріччя 1999 року їхній обсяг був на 42,6% менше, ніж за той самий період 1998-го.

Тільки за період із 1994 по 1999 рік частка валових інвестицій у загальному обсязі валового внутрішнього продукту країни знизилася майже в 2 рази — із 35,3% до 19,5% («Квартальні передбачення», липень 1999 р., с. 5). То звідки візьметься зростання обсягів виробництва, оновлення номенклатури продукції та послуг, створення нових робочих місць, якщо не вкладати додаткові кошти у виробництво, не планувати його? Чудес не буває.

Питома вага інвестицій на підприємствах і в організаціях різної форми власності в І півріччі 1999 року становила: приватної — 8,0%, колективної — 41,0%, державної — 50,6%. Отже, приватний сектор, де, за непрямими розрахунками, перебуває в обороті близько 50% усього грошового капіталу держави, є особливо пасивним в інвестуванні виробничих програм.

Виходить, що той «ефективний власник», чутками про якого реформатори так довго зомбували свідомість населення, набував власності зовсім не для нарощування обсягів виробництва. Нові власники розпродають власність уроздріб, йдуть на всіляке приховування прибутків, переводять гроші за кордон, насолоджуючись горезвісною лібералізацією капітальних потоків.

І сподівання на іноземні інвестиції виявилися наївними. Цілком кумедну цифру становив обсяг іноземних інвестицій за всі роки суверенної України —аж 2,7 млрд. дол. США, тобто по 54 дол. на душу. Для порівняння: у Польщі — 724 дол., в Угорщині — 2673 дол. на душу населення.

Як виправити становище

В економіці, як і в медицині, — навіть встановивши діагноз, можна сперечатися про методи лікування. Абсолютно точно розуміючи значення інвестиційної політики в забезпеченні виходу економіки з кризового стану і стабільного розвитку, академік НАН України І. Лукінов відвів їй вирішальну роль і обґрунтував із цих позицій сутність економічної стратегії і тактики державних дій (І. Лукінов «Інвестиційна політика в стабільному економічному розвитку», «Економіка України», 1999 р., №10, с. 7).

Він визначив три основні напрями формування інвестиційного клімату в Україні. Конкретно:

1. Законодавче визначення інвестиційної й інноваційної політики, залучення в активну інвестиційну діяльність усіх форм господарювання.
2. Спрямування обмежених інвестиційних ресурсів на реалізацію першочергових пріоритетних програм загальнодержавного і регіонального рівня.
3. Створення високотехнологічних і конкурентоспроможних виробництв для майбутнього прогресу.

У цьому переліку не сказано лише про основний напрям для формування сприятливого інвестиційного клімату — політичну і соціальну стабільність. Ще в 1995 році у своїй роботі «Зовнішньоекономічні пріоритети Росії» професор М. Максимова, обґрунтовуючи основний критерій вигідності інвестицій — ступінь ризику, показувала, що зниження ступеня ризику залежить від багатьох факторів, у тому числі від спроможності уряду забезпечити фінансову стабілізацію, надійну юридичну і нормативну базу, що регулює систему оподатковування, банківську діяльність. Але найголовніше, підкреслює вона — «забезпечити політичну стабільність, належний рівень безпеки, настільки необхідної будь-якій компанії і бізнесмену» («Економіст», 1995 р., №9, с. 45).

І це стосується не лише іноземних, а й вітчизняних інвестицій.

Хрестоматійним вже став щодо

Одна п'ята населення всієї планети живе на менш ніж 1 долар у день

інвестицій

Чого в ній більше — політики чи економіки?

цього приклад Китаю, де за 16 років реформ (із 1980-го по 1996-й) обсяг ВВП і інвестицій виріс більш як у 5 разів, у тому числі іноземних інвестицій — більш як у 2,5 разу. Нині частка інвестицій у валовому продукті КНР становить 34%.

Саме політична стабільність Китаю, забезпечена мудрою стратегією реформ за наймогутнішої соціальної підтримки, і стала тим вирішальним фактором, що обумовив створення сприятливого інвестиційного клімату.

Проблеми політичної стабільності особливо гостро відчуває іноземний інвестор Роберт Корд у своїй статті «Оцінка ризиків у країнах із перехідною економікою: новий підхід» («Трансформація», 1998 рік, серпень, с. 24—25). Модель ризиків розроблена корпорацією «Dun & Bradstreet» і включає зважений індекс чотирьох категорій ризиків:

✔ **Політичний ризик.** Ця категорія охоплює такі показники, як стабільність виконавчої влади, соціальна стабільність і компетентність політики.

✔ **Макроекономічний ризик.** Фактори цієї категорії включають реальні показники зростання ВВП і можливість забезпечення цього зростання, що обумовлено такими факторами, як інфляція і співвідношення дефіциту бюджету з ВВП.

✔ **Зовнішній ризик.** Ця категорія включає такі показники, як стан поточних операцій і розмір зовнішнього боргу.

✔ **Комерційний ризик.** У цю категорію включені такі показники, як умови оплати зовнішньоторговельних контрактів і наявність корупції.

Старанно була вивчена ситуація в 25 країнах світу. Лідерами стали Гонконг і Китай, Україна виявилася на 23 місці, випереджаючи лише Албанію і Югославію. Прогноз 1997 року був переконливо підтверджений у 1999-му, коли Югославія із зони конфліктів перетворилася на театр військових дій. Ось вам значення фактору політичної стабільності. В Україні всі чотири категорії ризиків є дуже високими. Ось чому не йдуть до нас інвестиції.

Політична стабільність

Зрозуміло, що руйнація економіки і системи соціальних гарантій, закріплена в новій Конституції, безправ'я народу і вседозволеність чиновників, зростання злочинності і корупції обумовили зростання соціальної напруженості. Локальні соціальні вибухи у вигляді страйків, голодовок, пікетів, перекриття доріг, дедалі озлобленіших мітингів — стали звичним явищем для всіх регіонів України. Унікальний за своєю терплячістю і витривалістю народ України пов'язував здійснення своїх сподівань із президентськими виборами. Тільки реальне об'єднання більшості виборців навколо лідера, виявлене в умовах демократичної процедури виборів, могло привести до створення міцної соціальної бази майбутніх перетворень.

Формально, за загальносвітовими канонами, переобрання на другий термін Леоніда Кучми мало бути свідченням підтримки його курсу в суспільстві і повинно, отже, сприяти створенню сприятливого інвестиційного клімату через зростання фактора політичної стабільності.

Але фактично це абсолютно не так. Поліцейське свавілля влади, відкрите залякування виборців, повний диктат у засобах масової інформації, використання бюджетних ресурсів і коштів підневільних підприємців для різноманітних подарунків і шоу, використання держапарату в інтересах Кучми, численні факти фальсифікації на виборчих дільницях, використання стану відвертого антикомуністичного психозу — ось атмосфера президентських виборів в Україні в 1999 році.

Отож Кучма отримав **56,25%** голосів при **75%** тих, хто взяв участь у голосуванні, — це близько **42%** виборців. Отже, **58% виборців становлять протестний електорат, не згодний із курсом проведених реформ**. Мало того, і отримані Кучмою ці 42%, тобто понад 15 млн. чоловік, абсолютно не можна розглядати як голоси людей, котрі свідомо підтримують цей курс реформ. Людей просто обманювали, залякували, зомбували. Навряд чи хоч п'ята частина підтримує курс перетворень, який проводить Кучма. Якщо буде жорстко продовжуватися проведення цього курсу реформ на догоду іноземному капіталу, то це, безумовно, призведе до дестабілізації в суспільстві.

А для того, щоб забезпечити політичну стабільність, необхідно включити широкі народні маси у процес творення. Це неможливо зробити без зміни системи влади, забезпечення її підконтрольності і відповідальності перед населенням. Для чого необхідно включати реальний механізм відкликання депутатів і Президента, знімати з депутатів статус недоторканності, позбавляти їх і чиновників привілеїв, створювати дійову систему контролю на всіх рівнях, забезпечувати рівність усіх перед законом. Судді мають обиратися народом кожні чотири роки. Законодавче забезпечення прав трудових колективів, як і право законодавчої ініціативи профспілок, зробить їх активними учасниками виробничого процесу, відверне розкрадання майна і продукції, забезпечить справедливість у розподілі прибутків, створить дійові стимули для притягнення інвестицій і найефективнішого їх використання.

Саме ці принципи я поклала в основу своєї передвиборної програми як кандидат у Президенти України. На жаль, нічого схожого немає не лише в програмі Кучми, а й у всіх інших претендентів.

Переконана, що вирішення питання зміни системи влади стало б найголовнішим фактором створення сприятливого інвестиційного клімату, а отже, і виводу країни з кризи.

Плюс всі інші фактори

А тепер можна погодитися і з академіком Лукіновим про важливість усіх інших напрямів.

Справді, потрібна надійна законодавча база для стимулювання інвестицій та інновацій. Як автор концепції податкового кодексу і закону про амортизацію, я стверджую, що податкова політика повинна сприяти зростанню обсягів виробництва і його відновленню через стимулювання інвестицій, залучення іноземних інвестицій. Але варто пам'ятати, що головні інвестиційні ресурси — це кошти наших вітчизняних підприємців і населення. Роль держави полягає в тому, щоб створити «правила гри», що забезпечать доступність кредитів, цілість оборотних коштів, захист внутрішнього ринку, можливість раціонального використання амортвідрахувань. Амортизаційний фонд потребує свого глибокого економічного обгрунтування, впровадження методів прискореної амортизації і його використання винятково на відтворення. Іншими словами, улюблена практика уряду конфісковувати амортвідрахування підприємств у якийсь централізований фонд неприпустима. В моєму проекті закону про амортизацію вимога неприпустимості вилучення амортвідрахувань у підприємств виписана окремою статтею (ст. 7, ч. 1).

Безумовно, частина державного і місцевих бюджетів повинна спрямовуватися на фінансування загальнодержавних і регіональних програм. А за теперішньою методологією бюджетного планування такий напрям навіть не виділяється окремим рядком. Робиться це лише з єдиною метою — щоб не видно було, як кошти бюджету перекачуються лише на обслуговування іноземних кредиторів і утримання роздутого державного апарату.

Так, використання зведеного бюджету України за 1998 рік показало, що на обслуговування державного боргу коштів пішло більше, ніж на вкладення в промисловість, енергетику, сільське, лісове господарство, полювання і рибальство разом узяті (7,9% усіх витрат — проти 7,3%).

Варто розуміти, що значні економічні, науково-технічні, соціальні, екологічні програми, потребують багатомасштабних інвестицій із тривалим періодом окупності. Приватнопідприємницький сектор сам по собі здійснити таке інвестування не в змозі. Домінуючу роль у цьому відіграє держава.

Без таких програм науково-технічний прорив здійснити не вдасться. А без нього буде збереження стагнації і руйнація економіки.

У тій самій роботі М. Шаккума, що згадувалася на початку статті, наведені прогнозні імітаційні моделі з включенням міжгалузевого балансу народного господарства (розрахунки зроблені по Росії, але аналогічні процеси відбуваються і в Україні).

Модель майбутнього десятилітнього розвитку за сценарієм «поглиблення кризи» характеризується середньорічним темпом зниження ВВП у 1,09%, модель «від стагнації до зростання» передбачає зростання ВВП у середньому на 2,13% щорічно, модель «помірного зростання» — на 2,66%, «прискореного зростання» — на 4,81%. Тільки останній сценарій дає змогу вивести країну на траєкторію стійкого економічного зростання. У свою чергу, це різко підвищує вимоги до нарощування інвестицій у виробництво. Для досягнення середньорічних темпів зростання ВВП у 5% необхідно збільшення частки накопичення у ВВП у 1,6—2,0 разу. Значні інвестиції потрібні для компенсації майбутнього масового вибуття зношених основних фондів.

Нічого подібного в Україні і не передбачається. За прогнозами на 2000 рік (див. «Квартальні передбачення»), частка валових інвестицій у ВВП буде ще на 0,6% нижче рівня 1999 року і становитиме 19,0%. Тому аналіз факторів сприятливого інвестиційного клімату, як і його формування, повинен отримати своє усвідомлення в країні, без чого вихід з кризи неможливий.

Для масштабного розв'язання проблеми інвестицій набагато більше значення має використання державою коштів населення, ніж штампування вільних економічних зон (або зон пріоритетного розвитку). За оцінками спеціалістів, нині на руках у населення майже 15 млрд. дол. Ці кошти люди не несуть у банки, тому що втрачено довіру до них, довіру до держави. Повернути довіру можна, насамперед повернувши людям їхні трудові заощадження. Мною на законодавчому рівні запропонований механізм повернення заощаджень, використовуючи як готівкові, так і безготівкові розрахунки. Законопроект припускає повернення заощаджень населенню протягом трьох років. Але вже за перший рік, повернувши 44 млрд. грн., держава могла б отримати практично таку само суму на рахунках банків, довіра до яких одразу почала б відновлюватися.

Нагадаю, що кошти населення — основний кредитний ресурс за всіх часів і в усіх країнах.

Що стосується вільних економічних зон (ВЕЗ), якими так захопився Кучма за підтримки депутатів-комуністів, то прогнозована ефективність від них дуже сумнівна. Ніхто не проаналізував, по суті, результати ВЕЗ «Сиваш», а вже наштамповано 11 нових зон і 64 території пріоритетного розвитку. Це, безумовно, створює умови для відмивання чорного капіталу і збагачення регіональних кланів. Але чи виграє при цьому економіка хоча б даного регіону, не кажучи вже про економіку країни? Дуже сумнівно.

І ці сумніви ще більше посилюються при вивченні конкретних результатів діяльності ВЕЗ. Так, ВЕЗ Калінінградської області в Росії була створена в січні 1993 року, і колосальними пільгами була забезпечена лібералізація умов господарської діяльності. І що? Наявність масштабних пільг, додаткових прав і ексклюзивних статутних привілеїв не привела до поліпшення інвестиційного клімату, а отже, і до поліпшення соціально-економічного становища області. Інвестиції в основний капітал знизилися з 21,9% валового регіонального продукту (ВРП) у 1994 році до 13,6% у 1997-му. За цим показником область стала ще більше відставати від середнього показника по Російській Федерації. Так, у 1994 році інвестиції на душу населення в Калінінградській області становили 74% від середнього показника по РФ, а в 1997-му — 43%. Посилення соціальної напруженості в області не привело, зрозуміло, і до зростання іноземних інвестицій — їхній обсяг зменшився з 11 млн. дол. у 1994 році до 8,8 млн. дол. у 1998-му. ВВП відповідно знизився з 8,15 млрд. руб. у 1994-му (в постійних цінах 1995 року) до 6,25 млрд. руб. у 1998 році («Питання економіки», 1999, №9, с. 90—107).

Що стосується іноземних інвестицій, то заперечувати їхню важливість нерозумно. Як і переоцінювати їхню важливість. На відміну від кредитів міжнародних фінансових організацій, що даються не стільки під проценти, скільки під принизливі і руйнівні для економіки країни умови, іноземні інвестиції залучаються під конкретні програми й у конкретні об'єкти. За раціонального державного регулювання і забезпечення мінімальних ризиків їхній приплив у країну може бути істотним. Дуже важливо при цьому захистити національні інтереси.

Про негативну практику західних інвесторів на теренах України переконливо пише у своїй статті «Напрями інвестиційної політики в промисловості» академік НАН України М. Чумаченко («Економіка України», 1999 р., №11, с. 11—18). Він показує, як іноземне інвестування регіонів Західної України кінця XIX — початку XX століття перетворило її на сировинний придаток Заходу, що забирав весь прибуток, контролюючи 78% переробних, 73% нафтопереробних, 86% транспортних засобів і нафтосховищ. Крім цього, нещадно вирубувалися карпатські ліси, і на західноукраїнських лісоматеріалах працювало 12 меблевих підприємств Австрії та їхні численні філії в Чехії та Сілезії, але не було жодної фабрики в самій Західній Україні.

Невже «історія вчить лише тому, що нічому не вчить»?

Хочеться вірити, що ні. Адже входимо ми в XXI століття. Ми повинні бути розумнішими, прагматичнішими, відповідальнішими, ніж наші прадіди і прапрадіди. І я вірю в наш народ і знаю, що, об'єднавши прогресивні сили суспільства, ми зможемо реалізувати завдання виведення країни з кризи.

Наталія ВІТРЕНКО,
народний депутат України,
доктор економічних наук.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження відзнакою Президента України «Герой України»

За заслуги перед Українською державою у розвитку космонавтики, визначний особистий внесок у зміцнення міжнародного співробітництва в космічній сфері **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України «Герой України» з врученням ордена «Золота Зірка» КАДЕНЮКА Леоніда Костянтиновича — першого космонавта незалежної України.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 грудня 1999 року.
№ 1526/99.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про зупинення дії Закону України «Про банкрутство» щодо банкрутства вугледобувних, вуглепереробних та шахтовуглебудівних підприємств вугільної промисловості України

1. Зупинити до 1 січня 2000 року дію Закону України «Про банкрутство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 31, ст. 440; 1993 р., № 29, ст. 308; 1994 р., № 27, ст. 224; 1995 р., № 14, ст. 93; 1998 р., № 49, ст.301) щодо банкрутства вугледобувних, вуглепереробних та шахтовуглебудівних підприємств вугільної промисловості України.
2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 1999 року.
№ 1240-XIV.

Надруковано за рахунок квоти фракції ПСПУ у Верховній Раді

У номер

✔ Херсон

З'явилась нафта, а за нею — і робота

Перші 100 тисяч тонн сировини надійшли до Херсонського нафтопереробного заводу з Казахстану. А це додає надії, що з перебоями виробничого процесу велетенського підприємства, котре забезпечує левову частку надходжень до місцевого бюджету, покінчено.

Для регулярного постачання нафтопереробного заводу сировиною було оголошено тендер. Його переможцем стало об'єднання «Казнафта». Воно і одержало права оперативного управління підприємством протягом п'яти років. До речі, інвестори не лише постачатимуть сировину, а й розрахуються з боргами підприємства та вкладатимуть кошти у реконструкцію технологічних ліній.

✔ Черкаси

Побратимство через океан

Славнозвісне містечко Кам'янка, котре пишається тим, що тут бували О. С. Пушкін та П. І. Чайковський, відзначило своє 350-річчя. Ювіляра привітали не лише земляки, а й жителі американського міста Оватанна штату Міннесота, з яким Кам'янка підтримує побратимські відносини.

Делегація з Оватанни побувала у місті над Тясмином. Американські друзі ознайомилися з історичними місцями Кам'янки, з новою архітектурною спорудою —християнською церквою, побудованою з допомогою громадян міста-побратима. Заокеанські гості подарували міській школі спортивний інвентар, районній лікарні придбали необхідне майно на суму близько тисячі доларів.

✔ Луганськ

«Мрія» стає реальністю

12 молодих сімей отримали ключі від нових квартир у кварталі МЖК «Мрія» у місті Сіверськодонецьку. Мрія про власне житло для молодих новоселів здійснювалася завдяки спеціальній програмі, що діє в області і сприяє молодіжному будівництву.

Вона передбачає й використання довгострокового пільгового кредитування. Так, новосели заплатили за нові квартири всього 5 відсотків їх вартості — «заборгованість» у вигляді решти суми погашуватиметься протягом наступних тридцяти років.

✔ Луцьк

Кардіохірургічний центр у провінції? А чому б ні...

Три надскладні операції на закритому серці успішно провели луцькі та київські лікарі у Волинському кардіохірургічному центрі. Його створили при обласній клінічній лікарні в Луцьку. Прооперовані пацієнти, серед яких є і трирічна дитина, почуваються добре.

За словами директора Інституту кардіохірургії АН України академіка Геннадія Книшова, серед шести наявних кардіохірургічних центрів у нашій державі новостворений волинський обладнано найкраще. У ньому, до речі, безплатно лікуватимуть хворих на судинно-серцеві захворювання й з інших областей. А потреба в цьому — велика. Нині лише на Волині операцій на серці потребують більш як дві тисячі хворих.

✔ Фотофакт

Очаківська застава, що в Миколаївській області, отримала найсучасніше автоматизоване робоче місце для спостереження за вітчизняними та іноземними суднами в ближніх територіальних водах України.

Фото Олександра КРЕМКА (ДІНАУ).

Після виборів

Демократія: рік народження — 1991-й, освіта — неповна середня

Точка зору

Президентські перегони позаду. Леонід Кучма склав присягу і заступив на пост глави держави, пообіцявши народу бути «новим Президентом». Але аналіз виборчої кампанії, політичних і соціальних чинників, що вплинули на поведінку виборців, тільки починається.

Наш кореспондент розмовляє з доктором юридичних наук, професором, координатором депутатської групи «Відродження регіонів», народним депутатом Степаном ГАВРИШЕМ.

— Як би ви оцінили, пане Степане, минулі вибори, виходячи з демократичних засад, яких усі ми прагнемо?

— Спочатку звернувся б до самого слова демократія. Демос — народ, який керує державою. А коли немає однакових народів, то немає і стандартів демократії. Вона різна у французів, англійців, американців тощо. Але недарма при цьому часто пригадують Черчілля: немає нічого гіршого від демократії, але нічого кращого люди ще не придумали.

Українська демократія надто молода, надто юна. Ніби людей випустили з пляшки, що була закоркована, і вони задихаються від свободи. Отже, про демократію в Україні не можна говорити, як про розвинену. Це лише початок того шляху, щоб людина стала у центрі інтересів держави.

— Початок шляху — це завжди суперечності, інколи доволі гострі?

— Так. Вибори відбувалися під знаком певного сурогату демократії, коли значна частина суспільства живе ще в минулому, під впливом величі Радянського Союзу. Це протиріччя було головним у суспільстві під час виборів.

Самих виборців можна поділити на три категорії. Люди, які визначилися, що курс реформ є невідворотним і його треба продовжувати. Друга категорія — це ті, хто вважає, що реформи потрібні, але здійснюються вони не належним чином. І третя — це громадяни, які прагнуть радянського способу життя.

— Гаразд, якщо погодитися з вами, то чи міг пересічний українець з 13 кандидатів вибрати того, кого він хотів?

— Така кількість кандидатів у Президенти перед багатьма виборцями до певного часу поставила великий знак запитання. Результати голосування показали, що політична оцінка нацією кандидатів Вітренко, Кучми, Марчука, Мороза, Симоненка абсолютно справедлива, і вони можуть брати на себе відповідальність за долю держави. Але серед кандидатів були і такі, які цього ще робити не можуть. Однак участь їхня у президентських перегонах свідчить: демократія в Україні є, хоча й з долею політичного анархізму, вседозволеності. Не може бути виявом демократії те, коли на виборах президента є 100 кандидатів. Це —анархізм. Ні в США, ні у Франції чи Німеччині немає такого, щоб на главу держави кандидатувало 13 претендентів. Це лише свідчить про те, що демократія в Україні занадто молода і не опанувала світові традиції демократичного розвитку. До цього ми тільки рухаємося.

— Наводиться чимало прикладів різних перекосів і порушень під час проведення виборчої кампанії. Як ви її оцінюєте в цілому?

— Вибори не можна назвати цілком демократичними, але й говорити, що вони були недемократичні, також неправильно. В Україні було використано багато виборчих технологій, в тому числі й брудних. Але не у них суть. Немає у світі такої політичної системи, де не використовувалися б такі технології. Вони мають лише різне забарвлення. Наша особливість, наше забарвлення таке, що ми не об'єднані однією ідеєю. Ми ще недостатньо державницька нація, на відміну, наприклад, від Росії, де почуття державності завжди на першому місці. Тому росіяни у політичному розвитку випереджають нас.

Становище Президента Леоніда Кучми було дуже складним. Він обстоював національні інтереси, відповідав за стан держави і кризу, яка фактично відбулася. 12 кандидатів, його опонентів, ні за що не відповідали, вони були вільні. Стала в опозицію до Президента певною мірою і Верховна Рада. Це також можна вважати своєрідною виборчою технологією для самоствердження.

Леонід Кучма використовував свої важелі як Президент. Опоненти — всю потужність своїх опозиційних арсеналів. Якраз на цьому зрізі у всьому світі точиться найгостріша боротьба.

Недемократичність виборів з боку опонентів найяскравіше проявилася тоді, коли вони взялися створювати враження, що Президент не здатний керувати державою. На цьому тлі й утворилася «канівська четвірка», яка згодом розпалася. Більш-менш толерантну боротьбу вів Петро Симоненко, який категорично відкидав існуючу ідеологію, намагаючись повернути націю до ідеології комуністичної, що довела свою життєву неспроможність як ідеологія штучна.

З одного боку — опозиція зуміла показати все, що в неї є. Вона використала весь свій людський і технічний арсенал, у тому числі мільйонні тиражі власних газет, листівок, друкованих видань, де критикувала Президента так, як хотіла.

У відповідь Президент сам повів жорстку виборчу кампанію і показав, що навіть за такої ситуації здатен не лише управляти державою, а й формувати певний політичний курс.

Хочу сказати, що це об'єктивний чинник. Опозиція, яка йшла на вибори, мала оцінити б силу Президента, його адміністративного персоналу, впливу на засоби масової інформації і з цим рахуватися, виробити відповідну технологію.

Переконаний, що коли б діючому Президенту була протиставлена ідеологічна платформа краща, ніж його, а програма конструктивніша, ніж президентська, результати могли б бути іншими. Але цього не сталося. А порушення допускалися з обох боків, які істотного впливу на голосування не мали.

— Російський прем'єр Володимир Путін у програмі по телебаченню заявив, що як громадянин на виборах у Держдуму голосуватиме за кандидатів «Єдності». Ця заява одразу одержала різку оцінку російського Центрвиборчкому за використання телевізійної трибуни. Як ви оцінюєте у цьому аспекті роботу нашого ЦВК?

— Хочу сказати, це моя особиста думка, що російський Центрвиборчком зробив дуже правильні висновки з наших виборів. Здатність мобільно і жорстко контролювати хід виборчої кампанії у наших сусідів тільки може порадувати українських демократів.

Наш ЦВК допускав помилки, але по ходу їх виправляв. Вина в цьому і Верховного Суду України, який зруйнував одноосібну відповідальність ЦВК за підрахунки зібраних претендентами підписів та їх реєстрацію як кандидатів. Це лише свідчить про те, що закон про ЦВК, який допускає над ним контроль та позбавляє реальних механізмів впливу на окремі виборчі процеси, недосконалий. Тому надто нарікати на ЦВК не варто. Ми всі вчимося демократії, навчається цьому і ЦВК.

— Десять мільйонів громадян України проголосували за Петра Симоненка. Можна припустити, що половина з них — протестний електорат, але половина — ідеологічно переконані виборці. Чи не загрожує це розколом суспільства, класовими баталіями?

— Переконаний — ні. Український народ удруге після референдуму 1991 року визначився за демократичний шлях своєї держави. Погоджуюся, що ті 10 мільйонів, які опустили бюлетені за комуністів і ті, які бюлетенів зовсім не брали, протестували проти соціального зубожіння, непродуманої політики. За вісім років Україна не стала багатою.

Державні діячі не знайшли у собі мужності сказати народу чесно: ми не станемо багатими ще протягом п'яти або й десяти років. Ми відійшли від ефемерного збагачення держави, прагнемо збагачення кожної людини персонально. Цей шлях нагромадження достатку дуже непростий. Але тільки на цьому шляху можна створити суспільство багатих людей, бо у кожному нормальному суспільстві 70—80 відсотків громадян — це люди середнього достатку, які ні в чому собі не відмовляють.

Люди голосували не за Комуністичну партію України, вони голосували за Радянський Союз, що забезпечував спокійну старість. На жаль, цього у нас ще нема. І сьогодні держава повинна здійснити все, щоб ці люди, які зробили найбільше для її існування своєю працею, перемогою у Великій Вітчизняній війні, своїми голосами на референдумі 1991 року за незалежність України, таку старість мали.

— Отже, який висновок можна зробити?

— Вибори показали, що Україна за 8 років зробила величезний крок на шляху демократії, зуміла закінчити, скажемо так, восьмирічку, одержати неповну середню освіту і перейти у дев'ятий клас, якщо мати на увазі десятирічку. Нація відчула, що вона здатна обирати владу. Відбувся серйозний діалог між Президентом Леонідом Кучмою і народом. І з цим ми можемо привітати Україну.

Я високо оцінюю і роль Верховної Ради, позицію її керівників, які демократично визнали результати голосування. Ніхто не вдався до того, щоб використати підсумок результатів для свого політичного шоу. Це розцінюю як грунт для діалогу між Президентом і Верховною Радою.

Переконаний, що на цьому тлі не тільки Президент буде новим, а й по-новому налагоджуватиметься співпраця між законодавчою і виконавчою владами.

— Дякую за розмову.

Анатолій КАРАСЬ.

Друге оновлення третьої влади

В умовах всеосяжної кризи правоохоронні органи виявилися нездатними зупинити розвиток антисоціальних явищ

Комітет ВР України з питань правової реформи завершує роботу над новим проектом Концепції судово-правової реформи. Одним із численних заходів, проведених у зв'язку з цим, був «круглий стіл» у парламенті. Там зібралися кілька десятків фахівців, які представляли Верховний та Вищий арбітражний суди, Інститут законодавства Верховної Ради, Генпрокуратуру, СБУ, адміністрацію Президента, Кабмін, Міністерство юстиції, МВС, Академію внутрішніх справ та інші структури. Відрадно, що нарівні з правниками працювали й уповноважені «четвертої влади» — журналісти. Багатьох зацікавило, чому постала потреба нової редакції орієнтуючого законодавчого документа і в чому його новизна. Парламентська прес-служба звернулася з таким запитанням до першого заступника голови Комітету з питань правової реформи Олексія ЮЩИКА.

— Ясна річ, напрацьований проект не є цілком новим, — сказав О. Ющик. — Адже Верховна Рада ще у квітні 1992 року схвалила Концепцію судово-правової реформи, яку частково реалізовано в наступні роки. Однак після прийняття нової Конституції низка положень цього законодавчого акта вже не узгоджувалася з нею. До того ж практика застосування окремих конституційних норм щодалі нагальніше засвідчує необхідність їх удосконалення. Адже права і свободи людини в нас ще не визначають зміст і спрямованість дій держави. Будьмо відверті: в умовах всеосяжної кризи правоохоронні органи виявилися нездатними зупинити розвиток антисоціальних явищ. Тобто дається взнаки і нераціональна організація діяльності правоохоронців, і слабке законодавче визначення порядку й процедур їх роботи, і вкрай незадовільне фінансування, матеріально-технічне, інформаційне, кадрове забезпечення. Одним словом, реформування йде самопливом, дедалі гостріше виявляючи потребу комплексного державного координування, насамперед у судово-правовій галузі.

— Мета зрозуміла — створити цілісну систему надійного державного захисту прав і свобод громадян, загальносуспільних інтересів, попередження злочинів і правопорушень... Крім того, утверджувати законність дій владних структур і посадових осіб, забезпечувати конституційний порядок...

— Так. Цьому й присвячено окремо один із розділів нової концепції, де йдеться про завдання й засади реформи. Серед завдань, реалізація яких вирішальним чином сприятиме формуванню демократичної та відповідальної судової влади, звернув би увагу на такі:

— запровадження системи судоустрою і судочинства, що гарантує право громадянина на оперативний розгляд і законне вирішення його справи компетентним судом;

— уточнення статусу Конституційного Суду;

— істотне вдосконалення кримінального законодавства та законодавства про адміністративну відповідальність особи, з наповненням його гуманістичним змістом;

— підвищення ролі прокуратури в забезпеченні законності та правопорядку;

— формування принципово нової системи попереднього розслідування кримінальних справ;

— гуманізація системи виконання кримінальних покарань;

— утворення єдиної системи виконання рішень судів та інших органів влади;

— формування незалежної судової експертизи;

— посилення ролі адвокатури.

Щодо засад здійснення реформи, то їх визначено, виходячи із загальних засад конституційного ладу, врахування досягнень теорії управління і юридичної науки, а також запровадження основних конституційних засад судочинства.

— Відповідно до Основного Закону в системі державної влади має бути створена судова влада, покликана здійснювати правосуддя незалежно від будь-яких інших владних органів і посадових осіб. Чи достатньо враховано в проекті складність і відповідальність цього завдання? Адже йдеться про комплекс, здатний охопити все розмаїття людських правовідносин, чітко взаємодіяти із суміжними владними структурами...

— Чи достатньо — покаже життя. А складність і відповідальність усвідомлюємо. Тому-то й вивіряли кожну норму, кожне положення, радячись із фахівцями-практиками всіх рівнів, з ученими, аналізуючи досвід багатьох країн, узагальнюючи сотні пропозицій і побажань, висловлених у різних дискусіях, пропозиціях і зауваженнях, одержаних комітетом у листуванні з правниками й пересічними громадянами.

— Тут, мабуть, годилося б докладніше переказати й прокоментувати проект...

— Спочатку — щодо конституційних засад формування судової влади. Згідно з ними правосуддя в Україні здійснюється виключно судами: Конституційним та системою судів загальної юрисдикції, відповідно до їх компетенції, визначеної Конституцією і чинними законами. Здійснюється правосуддя у формі конституційного, цивільного, господарського, кримінального та адміністративного судочинства. Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами забороняється. Не допускається створення надзвичайних та особливих судів. Незалежність і недоторканність суддів гарантується Конституцією та законами України. Народ бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних. Для розв'язання питань внутрішньої діяльності судів діє суддівське самоврядування.

А тепер хотів би просто зацитувати проект концепції, оскільки йдеться про систему судів, а переказом її навряд чи схарактеризуєш. Так ось, систему судів загальної юрисдикції складають:

а) місцеві та апеляційні *загальні* суди;

б) місцеві та апеляційні *спеціалізовані* суди;

в) вищі спеціалізовані суди;

г) Верховний Суд України.

Місцевими загальними судами є районні, районні у містах, міські та міськрайонні суди, військові суди гарнізонів. Місцеві загальні суди є судами першої інстанції, які розглядають віднесені до їх підсудності законом цивільні та кримінальні справи, а також — до сформування місцевих спеціалізованих адміністративних судів — адміністративні справи.

У системі загальних судів діють ***апеляційні суди:*** Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, військові суди регіонів та Військово-Морських сил, Апеляційний суд України.

Апеляційні суди переглядають за апеляціями учасників процесу рішення судів у справах, які розглянуті по першій інстанції і не набрали законної сили. В апеляційних судах утворюються судові палати у цивільних справах та у кримінальних справах, а також — до сформування спеціалізованого адміністративного суду — судові палати в адміністративних справах. У військових судах регіонів та Військово-Морських сил утворюються судові палати у кримінальних справах та у цивільних справах. Для забезпечення розгляду в апеляційному порядку окремих категорій справ утворюється Апеляційний суд України, у складі якого формуються судові палати у цивільних справах, у кримінальних справах, військова судова палата, а також — до сформування Вищого адміністративного суду України — судова палата в адміністративних справах.

Як ***спеціалізовані суди*** в Україні передбачаються ***господарський*** та ***адміністративний*** суди. У разі необхідності можуть утворюватися також інші спеціалізовані суди (патентний суд тощо).

Систему господарських судів складають місцеві та апеляційні господарські суди, а також Вищий господарський суд України. Систему адміністративних судів складають місцеві й апеляційні адміністративні суди та Вищий адміністративний суд України.

Місцевими господарськими судами визначаються господарський суд Автономної Республіки Крим, господарські суди областей, міст Києва та Севастополя. Для розгляду справ в апеляційному порядку утворюються апеляційні (у 4—5 регіонах) окружні господарські суди.

Місцевими адміністративними судами є районні, районні в містах, міські та міськрайонні адміністративні суди. Апеляційними адміністративними судами є апеляційні адміністративні суди Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя.

Вищими судовими органами господарського та адміністративного спеціалізованих судів є, відповідно, Вищий господарський суд України та Вищий адміністративний суд України. У вищих спеціалізованих судах діють апеляційна та касаційна судові палати.

Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є Верховний Суд України. У Верховному Суді України утворюються: Судова палата у цивільних справах, Судова палата у кримінальних справах. У складі судових палат у кримінальних справах та у цивільних справах утворюються, відповідно, Військова колегія Судової палати у кримінальних справах та Військова колегія Судової палати у цивільних справах.

Для забезпечення розгляду в касаційному порядку справ, вирішених спеціалізованими судами, у Верховному Суді України утворюються Колегія Верховного Суду України у господарських справах та Колегія Верховного Суду України в адміністративних справах.

У Верховному Суді України діє Пленум Верховного Суду України — найвища судова та організаційно-методична інстанція системи судів загальної юрисдикції. Верховний Суд України розглядає судові справи виключно у касаційному порядку, в тому числі щодо справ, розглянутих спеціалізованими судами, — у порядку повторної касації.

З метою забезпечення належних умов діяльності та незалежності судів у системі судів загальної юрисдикції утворюється ***Державна судова адміністрація України,*** підпорядкована Голові Верховного Суду України і підзвітна Раді суддів України. Вона має структурні підрозділи (управління) в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі. При Державній судовій адміністрації України створюється Академія суддів України.

Для вирішення питань внутрішньої діяльності судів (організаційного і кадрового забезпечення, матеріально-технічного забезпечення діяльності судів і суддів, соціального і побутового захисту суддів та їхніх сімей, інших питань, що не пов'язані зі здійсненням правосуддя) запроваджується суддівське самоврядування, яке здійснюється через З'їзд суддів України, конференції і збори суддів та їх виконавчі органи.

Правосуддя здійснюють професійні судді та, у визначених законом випадках, народні засідателі й присяжні. На посаду професійного судді суду загальної юрисдикції може бути рекомендований кваліфікаційною комісією суддів громадянин України, не молодший двадцяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як три роки, проживає в Україні не менш як десять років та володіє державною мовою. Суддями спеціалізованих судів можуть бути особи з фаховою підготовкою з питань юрисдикції цих судів. Перше призначення на посаду професійного судді строком на п'ять років здійснюється за поданням Вищої ради юстиції Президентом України. Усі інші судді суду загальної юрисдикції за поданням голови Верховного Суду України обираються на посаду Верховною Радою України безстроково. Призначення суддів на адміністративні посади строком на п'ять років здійснює Верховна Рада України. Щодо обрання на посаду голови Верховного Суду України та його заступників Верховною Радою України має бути внесено відповідні зміни до Конституції України.

Призначення суддів на адміністративні посади здійснюється також у порядку суддівського самоврядування. Суміщення посади судді з іншою професійною діяльністю забороняється. Професійний суддя звільняється з посади лише органом, що його призначив чи обрав. З метою підвищення професійного рівня суддів вводиться кваліфікація суддів. Законодавством передбачаються необхідні правові, матеріально-фінансові та соціальні гарантії діяльності судів та статусу суддів.

У випадках, передбачених процесуальним законом, до здійснення правосуддя залучаються народні засідателі та присяжні — громадяни України, віком від 25 до 60 років, що відповідають вимогам, передбаченим законом. Народні засідателі не залучаються до здійснення правосуддя спеціалізованими судами. Присяжні залучаються до здійснення правосуддя у кримінальних справах.

У ході судово-правової реформи передбачається запровадження практики вирішення окремих категорій цивільних та господарських справ третейськими судами.

Проектом передбачається, що ***Конституційний Суд України*** є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні, який вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) законів України, правових актів Президента України та Верховної Ради України, нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а також здійснює офіційне тлумачення Конституції України та надає висновки у випадках, передбачених Конституцією України.

Конституційний Суд України складається з вісімнадцяти суддів Конституційного Суду України, що призначаються на посаду і звільняються з посади Верховною Радою України (у тому числі шість суддів за поданням Президента України і троє суддів за рекомендацією З'їзду суддів України).

Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, не молодший тридцяти п'яти років, що має вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як десять років, проживає в Україні протягом останніх двадцяти років та володіє державною мовою.

Граничний вік судді Конституційного Суду України — 70 років.

Суддя Конституційного Суду України призначається на дев'ять років і може бути повторно призначений строком на шість років.

Голова Конституційного Суду України обирається на посаду та звільняється з посади на спеціальному пленарному засіданні суддями Конституційного Суду України з числа цих суддів на трирічний строк і може бути обраний повторно ще на один трирічний строк.

Статус суддів Конституційного Суду України визначається відповідно до статусу суддів загальної юрисдикції.

— Схоже, установки на конструкцію судової гілки цілком оптимальні. А які «обнови» прогнозуються в самому судочинстві?

— У перебігу реформи мають бути розроблені та прийняті нові кримінально-процесуальний, цивільний процесуальний, адміністративно-процесуальний та господарсько-процесуальний кодекси. В їх основу закладаються засади судочинства, визначені Конституцією.

Що ж до конституційного судочинства, то його засади й порядок слід визначити окремим законом.

Хочу привернути увагу до нових положень, які містяться в доопрацьованому проекті концепції. Серед них, наприклад, орієнтування на те, щоб звільнити суд від невластивих йому функцій обвинувачення. На те, щоб забезпечити правосуддя незалежною, кваліфікованою та об'єктивною експертизою (з максимальним використанням досягнень науки і техніки). І тут не обійтися без посилення ролі Міністерства юстиції. Предметом саме його турботи має стати формування системи експертизи, незалежної від органів дізнання та попереднього слідства. Законодавча основа для цього є — Закон «Про судову експертизу». Треба лише домогтися його повнішого введення в дію...

— У проекті концепції чільне місце відведено реформуванню прокуратури та запровадженню досудового слідства. До речі, це питання постійно порушують фахівці й у парламентських дискусіях, у теоретично-наукових розробках. Воно не сходить зі шпальт газет.

— Тут слід мати на увазі насамперед те, що за ринкових відносин у захисті прав

(Закінчення на 10-й стор.).

Не допускається створення надзвичайних та особливих судів

У номер

Варто знати, що діється в парламенті

Протягом нинішнього року вийшло в ефір більше тридцяти передач телевізійної програми «Парламентський вісник». У цій програмі, сьогодні єдиному телевікні в парламент, глядачі можуть бачити реальну роботу законодавців. Як оцінюють телевісник народні депутати і журналісти?

«До Верховної Ради і народних депутатів ставлення може бути в кожного різним, або ж, краще сказати, — індивідуальним. Але до програми «Парламентський вісник» — однозначне: єдина телепрограма в Україні, з якої ми дізнаємося об'єктивно й зважено про роботу вищого законодавчого органу держави».

Народний депутат України Лілія Григорович.

«Єдине вікно в інформаційній блокаді, де законотворча робота парламентаріїв висвітлюється такою, якою вона є, а не сплюженою і перекрученою».

Ганна Тимченко, агентство УНІАН.

«Приваблює стиль ведучої Світлани Макаренко. Пригадую її програми «Вечірній вісник» на Національному телебаченні. Сьогодні так і хочеться сказати: талант не старіє».

Народний депутат України Орест Фурдичко.

«Не тому, що «Парламентський вісник» виходить по суботах та неділях на нашому каналі, а по його змістовності та конструктивності оцінюю програму як неординарну серед телевізійної течії сьогодні».

Валерій Ткачук, генеральний директор ТРК «Київ».

«Такі телевізійні програми, як «Парламентський вісник» та «Щоденник сесії Верховної Ради України», потрібні. Шкода, що виходять вони не на першому національному каналі. Вважаю, треба повернути те, що було у нас раніше, коли за роботою Верховної Ради можна було стежити з радіо- та телетрансляцій. У більшості країн світу, які вважають себе цивілізованими, їхні парламенти мають змогу доносити свою позицію до громадян з тих чи інших суспільно-політичних питань.

Ми постійно контактуємо з парламентськими делегаціями інших країн. У багатьох із них створено спеціальний парламентський канал на телебаченні чи радіо. Зокрема, є такий канал у США, Бразилії. До речі, нещодавно депутати Верховної Ради спілкувались із представниками парламентської делегації цієї південноамериканської країни, довідалися від них про те, що свого президента вони змушені були відправити у відставку. А все через те, що гарант конституції дозволяв собі зневажливо висловлюватися на адресу вищого законодавчого органу держави.

Виборці повинні мати можливість отримувати достовірну інформацію про діяльність Верховної Ради, бачити, як народні обранці виконують свої обов'язки. Тому я за те, щоб такі програми були і виходили на загальнонаціональних телеканалах».

Народний депутат України Леонід Косаківський.

«Думаю, що «Парламентський вісник», як і «Щоденники Верховної Ради», мали б виходити на загальнонаціональних державних каналах. Програми того варті. Серед усього, що ми бачимо сьогодні на першому та другому національних каналах, парламентські програми стали б чудовим вкрапленням на тему суспільно-політичного життя держави».

Дмитро Понамарчук, прес-секретар НРУ.

«Програма «Парламентський вісник» з кожним днем стає все якіснішою і потрібною людям. Їм варто знати, що діється в парламенті, як працюють комітети Верховної Ради, як приймаються закони, і цій справі служить якраз ця програма.

Радий за те висвітлення діяльності Верховної Ради, яке «Парламентський вісник» робить зараз, і хочу, щоб він надалі примножив зусилля у цій справі. Вважаю, що різні телестудії мають співпрацювати з ним і допомагати у висвітленні парламентської теми».

Народний депутат України Василь Кремінь.

«Я — прихильник передачі «Парламентський вісник», яка висвітлює діяльність Верховної Ради. До передачі ставлюся доброзичливо. Її готують висококваліфіковані спеціалісти, вона дає нам об'єктивну інформацію. А для вдосконалення роботи її колективу меж немає. Хочу, щоб «Парламентський вісник» завжди був разом з парламентом».

Народний депутат України Віталій Черненко.

Суспільству нашому сьогодні, як ніколи, потрібні злагода і взаємодія. Більшість депутатів — саме за це. Зокрема, і в «Парламентському віснику».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Друге оновлення третьої влади

(Початок на 9-й стор.).

господарюючих суб'єктів підвищується роль судів і звужується наглядова функція держави. А отже, необхідність уточнити конституційні функції прокуратури і статус Генпрокурора, забезпечивши їм більшу незалежність у здійсненні своїх повноважень та водночас посиливши їх відповідальність за свою роботу. Шлях до цього вбачаємо в тому, щоб до Конституції ввести норму про призначення та звільнення Генпрокурора на підставі подання Президента України за рішенням Верховної Ради і встановити звітність Генпрокурора перед ВР про свою роботу.

У проекті концепції пропонується запровадити ***нову систему досудового слідства.*** Згідно з нею чітко диференціюватимуться форми попереднього розслідування кримінальних справ (дізнання й досудове слідство), розмежовуватимуться функції органів досудового слідства і органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та дізнання. Відповідно формується спеціалізований апарат дізнавачів у системі органів, які здійснюють функції дізнання, розширюється коло цих органів. Замість протокольної форми досудової підготовки матеріалів запроваджується протокольно-обвинувачувальна форма, що передбачає порушення прокурором на основі матеріалів і протоколу про визнання злочину кримінальної справи та складання ним висновку державного обвинувачення.

Здійснення досудового слідства покладається на спеціалізований орган — Слідчий комітет України, що створюється як незалежна централізована система слідчих підрозділів. Розслідування окремих категорій кримінальних справ здійснюють також слідчі СБУ та слідчі прокуратури. Законом має бути закріплено реальну процесуальну самостійність слідчого, можливо, введено інститут слідчого судді. Водночас у системі прокуратури запроваджується спеціалізація прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять дізнання та судове слідство, а також посилюються процесуальні гарантії для обвинуваченого, потерпілого та інших учасників процесу на оскарження дій слідчого. Запроваджується судовий контроль за законністю та обгрунтованістю процесуальних рішень органів слідства, якими обмежуються права громадян, встановлюється порядок оскарження до суду дій слідчого. Законодавчо визначаються умови та порядок відшкодування державою збитків особам, які потерпіли від злочину, створюється спеціальний державний фонд.

І щодо такої правозахисної ланки, як адвокатура. Вона трансформуватиметься в незалежну цілісну професійну самоврядну організацію — Національну асоціацію адвокатів України (НААУ). Посилюватиметься кваліфікаційна й дисциплінарна відповідальність адвокатів. Пропонується ввести Правила адвокатської етики. Упорядковуватиметься практика надання безоплатної правової допомоги. Для цього намічено утворити Державний фонд при Міністерстві юстиції.

— Олексію Івановичу, ми з вами, працюючи в парламенті вже не перше його скликання, можемо стверджувати, що вітчизняні правники разом з депутатським корпусом приділяють особливу увагу вдосконаленню кримінального законодавства та законодавства про адміністративну відповідальність особи. І що важливо — ми йдемо шляхом гуманізації змісту таких законодавчих актів. А як із реформуванням самої системи виконання кримінальних покарань, за жорсткість якої нам справедливо продовжує дорікати Європа? Чи передбачаються концепцією заходи, що сприяли б формуванню у засуджених не злостивості й метивості, а правослухняної поведінки, становленню життєвої позиції, яка відповідає цивільним соціальним нормам?..

— Розробники проекту і в цьому аспекті попрацювали. Цілком поділяю пропозиції щодо розширення сфери застосування покарань, альтернативних позбавленню волі, щодо створення служби апробації. Із цією метою пропонується ввести новий порядок та умови виконання кримінальних покарань на принципах диференційованого та індивідуального підходу до засуджених, виходячи саме з вимог міжнародних норм і стандартів, пенітенціарної практики. Цьому має сприяти градація виховних установ за чотирма рівнями безпеки (відкритого типу, мінімального, середнього та максимального рівнів). Передбачено поетапну зміну умов утримання засуджених до позбавлення волі залежно від міри їх перевиховання. Реалізацію державної політики в цій сфері має здійснювати, як це тепер передбачено, окремий державний департамент. Він утворюється як самостійна структура виконавчої влади, відокремлена від Міністерства внутрішніх справ. Звичайно ж, постає завдання старанно опрацювати і законодавчо визначити його статус. А ще — подбати про посилення прокурорського нагляду за додержанням законів у виконанні кримінальних покарань та громадського контролю за діяльністю пенітенціарних установ.

Варто, мабуть, зробити акцент і на таких двох позиціях. Проектом намічається в системі Мін'юсту створити спеціальну **державну виконавчу службу** для примусового виконання рішень судів та інших органів влади. А в порядку вдосконалення законодавства про виконавче провадження, насамперед щодо процесуальних форм роботи державних виконавців, установити єдиний уніфікований виконавчий документ — ордер на примусове виконання рішення.

— До речі, про МВС, яке ми вже не раз згадували. За нинішніх умов воно стало в нас своєрідним монстром правоохоронної діяльності. Його бояться й водночас зневажають пересічні громадяни. Багато хто переконаний: міліція більше служить «тіньовикам», трохи — владі і майже зовсім байдужа до простого люду... Від хуліганства, квартирних крадіжок, вуличних, «дачних» пограбувань захистити нікому.

— Не буває диму без вогню. Неспроста у проекті концепції Міністерству внутрішніх справ і Службі безпеки відведено окремий розділ. Автори переконані, що ефективність боротьби зі злочинністю й порушеннями громадського порядку зросте, якщо МВС звільнити від функцій досудового слідства, виправлення засуджених до позбавлення волі та нагляду за особами, що засуджені до покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. А також від функцій паспортизації населення, реєстрації в'їзду і виїзду, перебування в нашій державі іноземців та осіб без громадянства. У проекті передбачено створення судової міліції, а також формування муніципальної міліції відповідно до закону. Запроваджуються форми участі населення у підтриманні громадського порядку. Посилюється парламентський контроль за діяльністю МВС та СБУ. Міністр внутрішніх справ та голова СБУ мають призначатися на посаду за згодою парламенту, вони можуть бути звільнені з посади у разі висловлення Верховною Радою їм недовіри. Посилюється прокурорський нагляд за додержанням законності у діяльності міліції та СБУ.

— І — про органи юстиції. Від дискусії за «круглим столом» враження, що або суспільство не доросло до Міністерства юстиції, або Міністерство юстиції — до суспільства...

— Концепція визначає, що Міністерство юстиції в частині здійснення судово-правової реформи:

— розробляє та бере участь у розробці проектів нормативно-правових актів, інших рішень з питань судово-правової реформи, здійснює правову експертизу нормативних актів і рішень з названих питань, забезпечує розробку та проведення єдиної політики правової інформатизації за здійснення судово-правової реформи;

— бере участь у роботі з удосконалення законодавства: цивільного, цивільно-процесуального, кримінального, кримінально-процесуального, законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративно-процесуального законодавства, а також у визначенні пенітенціарної політики держави;

— здійснює відповідно до законодавства функції організаційного і кадрового забезпечення діяльності судів, особливо щодо підготовки юристів у вищих навчальних закладах;

— виконує функції організаційно-правового, методичного та інформаційно-технічного забезпечення судово-експертної діяльності;

— забезпечує виконання рішень судів та інших органів відповідно до закону, організовує роботу державної виконавчої служби;

— веде державну реєстрацію адвокатів та адвокатських установ і об'єднань, здійснює організаційно-методичне керівництво у сфері надання правової допомоги, забезпечує відповідно до закону надання адвокатами безоплатної правової допомоги громадянам;

— організовує систему нотаріату, забезпечує організаційно-методичне керівництво діяльністю нотаріальних установ і нотаріусів;

— організовує виконання міжнародних зобов'язань України з правових питань, укладає угоди про правове співробітництво з відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями, забезпечує представництво уряду України в Європейському суді з прав людини та інших міжнародних органах і організаціях.

Взагалі ж роль Мін'юсту не обмежується участю у судово-правовій реформі. Він має стати одним з координаторів адміністративної перебудови і в цілому вдосконалення державно-правового устрою.

Серед напрямів судово-правової реформи передбачається і забезпечення соціального та правового захисту суддів та інших правоохоронців.

— Це вже, як кажуть, кошторис того, у що обійдеться реформа платникам податків. Як і заходи, визначені у двох заключних розділах проекту, — щодо законодавчого, наукового та інформаційного, а також організаційного, кадрового, фінансового і матеріально-технічного забезпечення...

— Так, без витрат не обійтися. Тут поскупишся — двічі платитимеш. Замірилися на досконалу правову, демократичну державу, то доводиться й гаманець розкривати. Бо ж, наприклад, для суддів, прокурорів, слідчих, державних виконавців, працівників СБУ, міліції, пенітенціарних установ, інших правоохоронних органів конче необхідно встановити додаткові правові та соціальні гарантії.

Згідно з проектом, здійснення реформи фінансується з держбюджету, а також із позабюджетних джерел (за законодавчо визначеним порядком).

— І на завершення кілька слів про ступінь готовності до сесійного розгляду проекту концепції та законопроектів, спрямованих на здійснення судово-правової реформи...

— Концепція готова у своїй основі, вона має бути доопрацьована з урахуванням пропозицій практичних працівників. Ми завдячуємо учасникам «круглого столу», за пропозиціями яких комітет принципово вивірив основні положення проекту. Хотілося б подякувати тим, хто взяв участь у нашій розмові. Як і багатьом іншим правникам країни, хто висловлює слушні пропозиції та зауваження. Повірте, для нас, законодавців, це дуже важливо.

Щодо основних законопроектів у розвиток концепції, то їх передбачається близько 25. Деякі з них — у новій редакції, частина — взагалі нові. І концепція має стати своєрідним методичним орієнтиром для розробників цих законопроектів, об'єднати їх єдиною ідеєю судово-правової реформи в державі.

Інтерв'ю взяв Микола ХОЦЬКИЙ, головний консультант прес-служби Верховної Ради України.

Силові міністри мають призначатися за згодою парламенту

Регіони мають спільну мету

Нещодавно в Києві відбулася конференція, яка заснувала Всеукраїнське громадське об'єднання регіонального і місцевого розвитку. З промовою на форумі виступив співголова депутатської групи «Відродження регіонів», член Національної ради Спілки лідерів місцевих і регіональних влад, народний депутат України Олексій КУЧЕРЕНКО, який поділився своїми думками з основних напрямів діяльності новоствореного об'єднання.

Усі ми свідки надто швидкого зростання інтересу українського суспільства до регіональних проблем. Це й не випадково. У ході президентських виборів політичні сили різної орієнтації, шукаючи підтримки у населення, нерідко апелювали до регіональної та місцевої влади, яка є найближчою до інтересів цієї категорії виборців. І це цілком справедливо, бо доля центральної влади, вектор її діяльності значною мірою залежать від місцевих та регіональних інтересів. Це стосується не лише інституту президентства України, подібні явища ми спостерігали і під час парламентських виборів 1998 року.

Як засвідчують політологи, ще більшу роль місцеві та регіональні влади відіграватимуть у ході парламентських виборів 2002 року, про що сьогодні теж не слід забувати. Але це лише одна і, на наш погляд, не головна причина, яка обумовлює зростання суспільного інтересу до регіональних та місцевих проблем.

Було б великою помилкою згадувати про регіони та місцеве самоврядування лише тоді, коли виникає потреба їх використання як інструменту приходу до структур центральної влади. В даному разі можна говорити про приниження ролі регіонів і місцевої влади. Ті, хто використовує такі підходи і таке розуміння, як правило, після того, як досягають своєї мети і приходять до центральної влади, про регіони та місцеве самоврядування починають швидко забувати. Гадаю, що незабаром ми будемо свідками того, як зміняться міркування і помисли деяких політичних сил, які були висловлені під час президентської кампанії, щоб, мовляв, підвищити роль регіонів та місцевого самоврядування. Це стосується й ідеї створення двопалатного парламенту України, й ідей щодо проведення референдуму про внесення змін до Конституції України. Це стосується також ролі і місця громадських організацій, які виникли останнім часом як такі, що репрезентують інтереси регіональної та місцевої влади та її лідерів.

Нині ми створюємо Всеукраїнське громадське об'єднання регіонального та місцевого розвитку, організацію не під чиїсь інтереси, не під чиїсь амбіції і не під політичну кон'юнктуру. Ми ставимо інші завдання. Ті, хто давно займається регіональними проблемами, хто розуміє природу місцевого самоврядування, усвідомлюють, що неможливо побудувати цивілізовану державу, неможливо знайти баланс інтересів між центральною, регіональною і місцевими владами без створення широкого масового руху, який об'єднував би тих, хто працює заради розвитку регіонів та місцевого самоврядування. Цей рух має об'єднати всіх — від учителів і лікарів до депутатів і мерів, підприємців і господарників — усіх тих, хто зацікавлений у розвитку регіонів та місцевого самоврядування в Україні.

На засіданні оргкомітету зі створення нашого об'єднання вже висловлювалися думки, що це має бути рух на зразок колишнього земського руху в царській Росії. Вважаю, що за умови появи такого руху різні політичні сили не зможуть розігрувати карту протиставлення регіонів центральній владі, протиставлення одних регіонів іншим, протиставлення виконавчої влади законодавчій владі, протиставлення представницьких органів місцевого самоврядування (рад) — головам міст. Цей рух має наповнити реальним змістом поняття місцевого самоврядування, сприяти становленню в Україні повнокровного регіонального самоврядування. Цей рух повинен стати формою залучення до процесів управління державою, регіонами, територіями широких верств населення.

Чи є нагальна суспільна потреба у створенні такого об'єднання саме сьогодні? Безперечно, так. І таке об'єднання повинно б стати дійовою силою, яка сприятиме новообраному Президентові у виведенні країни із соціально-економічної кризи через залучення до процесів прийняття політичних, економічних та правових рішень регіонів та органів місцевого самоврядування і власне громадян України.

Водночас нинішні Асоціація міст України, Асоціація сільських і селищних рад, Українська асоціація місцевих і регіональних рад, Асоціація демократичного розвитку України, Спілка лідерів місцевих і регіональних влад та інші громадські об'єднання на ниві місцевого та регіонального розвитку не повинні сприймати наше об'єднання як альтернативну організацію. Навпаки, ми всіх запрошуємо до співпраці, бо саме існування цих організацій і є першими кроками, першими паростками на шляху оформлення широкого регіонального та місцевого руху в Україні. Всі ми розуміємо: без об'єднання зусиль ми не зможемо побороти наростаючі негативні тенденції до конкуренції між різними громадськими об'єднаннями, що веде до використання самої ідеї регіонального і місцевого руху у вузькокорисливих та амбіційних цілях.

Досвід Російської Федерації, Югославії, деяких інших країн засвідчує, що регіоналізм, коли його розуміють як регіональний егоїзм, як сепаратизм, може призвести до руйнації основ державності.

Ми проти такої практики, натомість ми хочемо, щоб Україна залишилась унітарною державою, в якій центральна влада активно співпрацюватиме з регіональним та місцевим самоврядуванням. Це лише деякі загальні зауваження з приводу тієї ідеології, яку, на мою думку, маємо закласти в основу Всеукраїнського об'єднання регіонального та місцевого розвитку.

А першочергові кроки, на мою думку, мають бути такі.

Щоб наше об'єднання гуртувало не тільки тих, хто проживає в Києві, маємо створити його дійову регіональну інфраструктуру. На першому етапі — представництва в усіх областях, містах Києві і Севастополі, а також у великих містах та районах України. Це по-перше.

По-друге. Ми повинні вийти з ініціативою до уряду України та Верховної Ради України про створення правового механізму проведення попередніх консультацій з регіонами та органами місцевого самоврядування щодо рішень, які приймаються парламентом та Кабінетом Міністрів України з проблем, що зачіпають регіональні та місцеві інтереси. Всеукраїнське громадське об'єднання регіонального та місцевого розвитку може виступити посередником у проведенні таких консультацій. Механізм проведення консультацій —окреме самостійне питання, і його слід було б відпрацювати за погодженням з відповідними органами державної влади і місцевого самоврядування.

По-третє. Наше об'єднання буде реальною живою силою лише тоді, коли матиме власний друкований орган. На мій погляд, слід було б випускати газету, розраховану на масового читача, а також періодично видавати іншу друковану продукцію, яка популяризувала б ідеї регіонального розвитку та місцевого самоврядування.

По-четверте. Перспективним напрямом у роботі нашого об'єднання має стати налагодження діалогу з політичними партіями України, причому — з усіма. Оскільки, як мені відомо, жодна з програм цих партій не обходить проблеми регіонального та місцевого розвитку. Було б дуже корисним, коли б, як результат цієї співпраці, політичні партії у своїх програмних цілях не протиставляли регіони центральній владі, не розтягували Україну по різних кутках. Такий діалог, на наш погляд, сприяв би стабілізації соціально-політичної ситуації в Україні.

І останнє. На моє глибоке переконання, нам слід піти на встановлення міжнародних контактів з відповідними громадськими організаціями, які представляють інтереси місцевого та регіонального самоврядування в європейських країнах, а також з відповідними структурами Ради Європи, Європейського Союзу, Російської Федерації, Польщі та країн Балтії.

Ваш вибір, пане Президенте!

Вигадувати щось ментальне в цьому плані, мабуть, небезпечно

Порад, з яких саме реформ сьогодні починати Україні виходити з кризи, не бракує. Звісно, не до всього Президент дослухається, але деякі пропозиції мають видатися йому слушними. Скажімо, провести докорінну адміністративну реформу державного апарату управління.

Що первинне: реформи чи реформатори?

Хіба можна заперечити той факт, що здобутий нелегкою ціною навесні 1996 року помірний рівень інфляції, запровадження потому гривні (за стабільного обмінного курсу) були тимчасовими перемогами! Уряд, зрештою, не впорався з хронічним дефіцитом держбюджету, а зростаючі масштаби внутрішніх і зовнішніх запозичень завели країну в глухий борговий кут. Це спричинило обвальну девальвацію гривні у вересні 1998 року і загрозу дефолту. Усе, на що спромігся Кабінет Міністрів, то це просити всіх кредиторів замінити чинні короткострокові зобов'язання на нові, з відтермінуванням розрахунків на 2—5 років. Наслідки фінансової кризи зле позначилися на кожному смертному українцеві, бо зростають ціни, скорочується валовий внутрішній продукт країни, знижуються доходи населення. Та чи могло бути інакше?!

Той, хто нині обстоює збереження нинішньої структури, чисельності і результативність державної адміністрації на всіх рівнях, стверджує, що це закономірно. Мовляв, з розвалом Союзу і за відсутності кремлівських трансфертів Україна продовжувала якийсь час планувати видатки, як і за старих часів. Звідси, скажімо, й безплідна боротьба з перманентним дефіцитом бюджету. Справді, так було, та не скрізь. До середини 1995 року Україна фінансувала бюджетний дефіцит за рахунок грошової емісії, збурюючи тим самим інфляцію, тоді як прибалтійські країни його фінансували завдяки неемісійним запозиченням, а тому тепер і не мають боргових клопотів та інвестиційної посухи. Може, це мав на увазі наш Президент, коли говорив про дефіцит прагматичних урядовців —управлінців?!

Що таке федерація різних інтересів?

Якщо так, то Президентові на часі поспівчувати: прагматиків потрібно дуже багато. Державний апарат, попри його часткову реструктуризацію впродовж останніх років, репрезентують здебільшого кадри старої політичної та економічної системи —вузького профілю, старанні виконавці, яких важко запідозрити в аналітичному складі розуму. Народний депутат Сергій Терьохін каже простіше: «Дурнів не бракує».

Ще б пак! Тільки на центральному рівні налічується більш як 100 (!) міністерств і відомств. Тим часом, якщо не звертати уваги на помічників Президента, в країні немає потужного центру планування і координації економічної політики. Міністерство фінансів за складанням, погодженням, перероблянням проектів державних бюджетів світу білого не бачить, до податкової або пенсійної реформи ніяк руки не дійдуть. До того ж це міністерство (лише у нас!) не підзвітне віце-прем'єрові, відповідальному за економічні реформи. Структура центрального апарату уряду і його численних міністерств, комітетів, агенцій, відомств калькується здебільшого на обласному рівні. Така само ситуація і з розподілом обов'язків у Міністерстві економіки, яке фактично опікується тими самими клопотами, що й інші міністерства. При цьому чимало з них стрімко розвинули потужну мережу контрольно-інспекційних служб, що схиляє до геть зовсім крамольної думки: а чи здатні взагалі наші економічні відомства не на словах, а на ділі обстоювати шлях лібералізації підприємницької діяльності або демонополізації промисловості і сільського господарства? Ця крамольна думка міцніє в міру того, як різноштибні галузеві лобісти і «червоні» директори одержують в особі уряду міцну політичну опору, а самий уряд стає рупором олігархів, галузевих кланів, територіальних монополій. Один з іноземних експертів-аналітиків, зважаючи на це, дуже влучно назвав наш Кабінет Міністрів федерацією представників різних інтересів.

Чий «бубновий» інтерес?

З огляду на це, спробуйте розібратися, хто і як у цій федерації дбає про наші з вами інтереси. Всі вони сьогодні зосереджуються у бюджеті. Але фактично за збалансування бюджету, послідовність і прозорість економічної і соціальної політики відповідає лише прем'єр-міністр. За таких умов здійснювати динамічну політику економічних реформ неможливо. А коли так, то на нас очікує ще не один секвестр, як називають скорочення видатків на соціальні програми, захищені статтями загальнодержавного балансу. А коли так, то Президент сьогодні просто вимушений скористатися наданим йому шансом: розпочати рішучі зміни під час формування нового складу уряду. Вигадувати щось ментальне в цьому плані, мабуть, небезпечно. Але можна скористатися досвідом європейських країн — Німеччини, Франції, Польщі, Угорщини, скоротивши кількість міністерств та віце-прем'єрів і поклавши на апарат функцію експертного і технічного обслуговування політики Кабінету, прем'єра і одного віце-прем'єра, який за сумісництвом посідав би, скажімо, пост міністра фінансів. Тоді він відповідав би не лише за бюджет, податкову політику і управління держборгом, а й за економічну та соціальну політику уряду.

А Міністерство економіки, нарешті, сконцентрувало б свою увагу на створенні умов для розвитку підприємництва, промисловості і торгівлі.

Крім іншого, радикальна реформа держапарату різко скоротить рівень зайнятості у цій сфері, що, як показує практика, не тільки заощаджує витрати, а й збільшує коефіцієнт корисної дії.

Сергій ВЛАД.

У номер

✓ Черкаси

Героїв не забувають

Ювілейну дату — 95-річчя від дня народження легендарного генерала Кузьми Миколайовича Дерев'янка, який 54 роки тому підписав акт про капітуляцію мілітаристської Японії, — відзначили його земляки, жителі села Косенівки Уманського району Черкаської області.

Доля відміряла йому яскраве, але коротке життя. Він помер у п'ятдесят років — після того, як разом з фахівцями обстежив після атомного вибуху всю Хіросіму, обійшовши її пішки.

Біля пам'ятника видатному полководцеві, на якому увічнено момент підписання вікопомного документа, відбувся урочистий мітинг і покладання квітів. Воїни Уманського гарнізону віддали бойовому генералові військові почесті.

✓ Чернігів

Театральний подарунок

Молодіжний театр та Чернігівський обласний центр соціальних служб для молоді до Міжнародного дня інвалідів зробили подарунок — благодійний показ вистави для дітей зі слабким зором та зниженим слухом, інших категорій інвалідів.

✓ Миколаїв

Стипендії від міського голови

Уже вдруге в Миколаєві дев'ять найкращих студентів тутешніх вузів одержали стипендії, засновані міським головою Анатолієм Олійником навесні нинішнього року. Це Артем Цариков і Денис Роздобудько з педагогічного університету, Сергій Мальков з аграрної академії, Ірина Парафіло та Вікторія Алексеєнко з філії Слов'янського університету, Катерина Середа, Дмитро Яблонський і Тамара Бакурська з філії Києво-Могилянської академії та Ольга Присенко з морського технічного університету. Всі вони є зразком для інших не тільки у навчанні, а й у громадській роботі.

✓ Фотофакт

Цю скрипку, виготовлену 150 років тому в традиціях школи італійського скрипкового майстра Страдіварі, було вилучено співробітниками Запорізького обласного відділення СБУ під час спроби її вивезення з території України.

Фото Єгора САПРОНОВОЇ (УНІАН).

Колектив редакції «Голосу України» висловлює щире співчуття оглядачеві парламентського відділу Людмилі Коханець у зв'язку з тяжкою втратою — смертю матері

Ніни Афанасівни КВАСЮК.

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності висловлює глибоке співчуття народному депутату України, першому заступникові голови комітету Сокерчаку В'ячеславу Михайловичу у зв'язку із тяжкою втратою —

смертю матері.

Непотрібні люди

Пенсійні дірки латаємо бубликами!

Підранки

Двоє дівчаток 11-12-річного віку, тікаючи від міліцейського «відлову», причаїлися за моїм автомобілем, припаркованим неподалік залізничного вокзалу. Одна з них, зустрівшися зі мною поглядом, благально приклала пальчика до свого рота: т-с-с, мовляв, помовчіть, не викажіть... Не знаю, чи правильно вчинив, коли відкрив задні дверцята авто, запропонував: «Хутчіш залазьте!» — й потім вивіз їх з «небезпечної зони». Це, певно, й спонукало Марину та Наталку до одкровення.

Перша з них повідала:

— Я облави не боюся, вже звикли. Протримають тиждень-два у притулку, потім до дитбудинку відвезуть. А я знову звідти на свободу втечу. Це ось подружка сполошилася — тож і драпанули.

— Еге, як не сполошитися? — відгукнулася Наталка. — Якби мене віддали матері, то дядько Дмитро, з яким вона живе, мене прибив би. Їм на горілку не вистачає, примушують мене чи то жебракувати, чи то красти, аби щодня приносила не менш як п'ять гривень. А ні — так одразу б'ють чим попало. Це ось від палиці...

Наче аж хизуючись, оголила плечико, показала шрам-рубець.

— А чому мама тебе від дядька Дмитра не захищає?

— Вона алкоголічка. Що з неї візьмеш? Вони й квартиру нашу разом пропили, тепер у напівпідвальній комуналці живуть...

— А як же, дівчатка, школа? — цікавлюся.

Ті аж пирснули сміхом. Потім Маринка вже серйозно повідала:

— Я тільки один рік, ще як мама була жива, ходила до школи. А як померла, то батько взяв собі іншу жінку, тітку Валю, вона мене одразу не полюбила. Ось я й пішла від них. А коли дуже захворіла, то хотіла повернутися, в теплі відклигати, — прийшла, а в нашій квартирі вже інші люди. Сказали, що батько з тіткою до якогось райцентру переїхали...

— Й куди тепер?

— А на Привоз чи до того ж привокзального «Макдональдса». Там завжди можна на щось розжитися...

Сантехнік

Чоловік, якому відкрив двері своєї квартири, помітив, певно, моє здивування. Бо запитав:

— Я що, помилився адресою? Ви сантехніка викликали?

— Так-так, — заспішив я виправдати свою затримку.

Поки чоловік порався з кранами, я все придивлявся: ні, помилка виключена — це був він, Олександр Іванович К. Скільки літ — десять, дванадцять — минуло відтоді, відколи брав я інтерв'ю у вельми перспективного кандидата наук, який зареєстрував саме свій черговий неординарний винахід? Так, саме у нього, тепер рекомендованого одним моїм приятелем «класним і недорогим сантехніком». Нагадати?

— А ви мене не впізнаєте, Олександре Івановичу?

Чоловік придивився уважніше, на якусь мить знітився, потім, отямившись, відказав:

— Здається, пригадую... інтерв'ю? Що, здивувалися, побачивши мене в ролі сантехніка? Доводиться...

Запросив його до кави. К., не квапливо, розповідав: лабораторія, в якій працював, стала «зайвою», її закрили. Сантехнічними роботами зайнявся не одразу, робив спроби знайти щось за науковим фахом, та дарма. А потім один із знайомих, що став «крутим», запропонував змайструвати в його котеджі опалення, водоочисну установку, ще дещо. Сподобалось. Рекомендував декому із своїх приятелів. Однак дорогі замовлення не такі й часті. Отож поступово взявся й за отаке — кивнув на кран. Інакше сім'ю — стара мати, хвора дружина, двоє дітей-школярів — не прогодувати...

«Комерсантка»

Не раз, проходячи повз бабусю, що влаштувала свій «базар» на тротуарі прилеглої до моєї оселі вулиці, сам себе запитував: невже хтось щось у неї колись купить? На ряднинці — кілька потертих книжечок, сковорідка, поношені жіночі черевики, гребінець, пожовтіла поліетиленова кришка на банку, ще там щось... Клав, бувало, на ту ряднину копійку, а бабуся, подякувавши, услід промовляла: «Так виберіть же собі щось...».

А це зупинився, взяв до рук одну з книжечок — нікчемну брошурку тридцятилітньої давності. «О, це саме те, що давно шукав, — злукавив. — Скільки хочете?»

— Копійок тридцять дасте? — запитала з надією.

Вийняв гривню, подав їй.

Присів навпочіпки поряд, запитав напівжартома:

— Як комерція?

Й Віра Андріївна, — так назвалася колишня, виявилось, акторка театру, — слово за словом, повідала невеселу історію свого життя-буття. Чоловік давно помер, а син, — вона навіть не осуджувала його, ні, просто ніби фіксувала події, — продав квартиру, де разом мешкали, та й подався з невісткою й онуком десь за кордон, уже років із шість тому. Перед цим попрохав її трішки пожити у сестри, що має ось тут, за рогом, однокімнатну квартиру. В цей час, потім з'ясувалося, отой продаж і здійснив... Якби сестрі не були потрібні ліки, то, може, якось і прожили б на пенсії — її, Віри Андріївни, 49 гривень та сестрині 37. А так довелося мало не все з оселі винести, продати...

— Про одне молю Бога, — зізналася бабуся на прощання, — аби скоріш покликав нас обох. Тільки обов'язково в один і той самий день, бо Лідочка лежача. Як їй без мене?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Від воєнізованого «уламка» до професійної армії

Святковий рапорт

Учора Збройні сили України відзначали свій восьмий день народження. Солдати пили із залізних кухлів яблучний сік, а офіцери піднімали чарки за своє професійне свято. За те, щоб вчасно платили зарплату, щоб якомога скоріше розв'язували квартирне питання, щоб дослужити до пенсії і щоб не було війни...

Підсумки побудови власного війська за вісім років незалежності України підбив напередодні дня народження Збройних сил країни міністр оборони генерал армії Олександр Кузьмук. З майже мільйонного воєнізованого «уламка», що дістався Україні як спадок від Радянської Армії, за цей час було створено Збройні сили самостійної держави.

Нині особовий склад українського війська налічує 300 тисяч військовиків. Зменшення чисельності армії провадиться за планом — згідно з Програмою будівництва і розвитку Збройних сил України до 2005 року. При цьому в державному бюджеті не передбачено окрему статтю витрат на соціальний захист звільнених у запас.

На нещодавній колегії військового відомства Президент України заявив, що є всі підстави для переходу до професійної армії. Міністр оборони назвав 2015-й роком можливого остаточного переходу до контрактної основи у формуванні збройних сил держави. Олександр Кузьмук вважає, що для такого кроку потрібна економічна база, для того, щоб контрактник міг 15—20 років служити простим солдатом. Служба за контрактом, крім того, передбачає «особливу свідомість». Міністр зазначив, що проблиски його він побачив в очах новобранців осіннього призову, нібито хлопці із задоволенням ідуть виконувати свій громадянський обов'язок. Таке прагнення служити справді відзначають серед юнаків із малозабезпечених сімей. Для них військо — це гарантоване існування на півтора року з отриманням професії (якщо поталанить), яка може прогодувати їх у цивільному житті. В одній з навчальних частин мені розповіли, як матері одного з солдатів, яка приїхала на побачення до сина, показали солдатську їдальню. Жінка упала навколішки і молилася на меню — забезпечити таке харчування синові вона не могла...

Молоде поповнення, яке має «дефіцит ваги», в «учебках» спеціально відгодовують. Відомі випадки малоосвіченості солдатів. Поряд з оборонними завданнями війську доводиться займатися соціальною реабілітацією деяких новобранців.

Олександр Кузьмук, звітуючи журналістам про здійснену роботу за вісім років існування Збройних сил України, зазначив, що настав час особливої технічної уваги до різних родів військ. 2000 рік, рік Дракона, міністр оборони оголосив роком ППО.

На озброєння військове відомство взяло державну програму розвитку озброєнь і техніки. Згідно з нею й надалі триватиме модернізація військового арсеналу України з урахуванням європейських стандартів і здійснюватиметься його поповнення новими зразками.

Нещодавно Верховна Рада прийняла закон, який регулює господарчо-економічну діяльність ЗС України. Завдяки цій діяльності військо змогло нинішнього року самостійно заробити 244 млн. грн. У підпорядкуванні Міністерства оборони перебувають 33 військових радгоспи і 57 ремонтних підприємства. Всі ці суб'єкти економічної діяльності рентабельні і перспективні.

За словами керівника військового відомства країни, українське військо має намір і надалі провадити миротворчу практику. Кажучи про міжнародну діяльність ЗС України, Олександр Кузьмук зазначив, що Україна стала «розбірливою» у питаннях міжнародного співробітництва.

— Ми обираємо лише ті заходи, участь у яких дасть нам користь, — сказав міністр. — За цим принципом «корисності» народові України і діють наші Збройні сили.

Ольга ВАУЛІНА.

Городнянський шок

Приватизація на тяп-ляп обертається великим лихом

«SOS» районного масштабу

Наталії Гончаренко не поталанило з працевлаштуванням. Спочатку в Городні розформували військову авіаційну частину. Потім збанкрутував телевізійний завод «Агат». Невеличке райцентрівське містечко полегшено не зітхнуло від того, що майно підприємства намагалися розпродати. Виручені від торгів кошти трохи залатали бюджетні дірки, але не закрили проблему більш як тисячі безробітних інженерів, офіцерів, висококваліфікованих робітників.

П'ять років минуло з того часу, як Наталія закінчила школу. Жодного дня вона ніде не працювала!

— У нас, — розповідає, — таких, як я, — мов горобців. Двадцять моїх ровесниць вивчилися на бухгалтерів, ще стільки ж — на медсестер. А в райцентрі все стоїть. Чому так?

Мітингувати легше

Городнянщина славилася льоном! Льонозавод давав роботу практично всім сільським жителям округи. Але його в останні п'ять років залихоманило.

У 1996 році директор Городнянського льонозаводу Михайло Бабаєв, який 27 років керував переробним підприємством, дещо легковажно поставився до його приватизації. Мабуть, головною його помилкою було те, що він не хотів заглиблюватися в тонкощі нової справи, вивчення подробиць роздержавлення. Тому на вод узяли на посаду організа-ра-консультанта з цих питань Василя Михальковича, який займався в Городні приватним бізнесом. Михалькевич серйозно поставився до нової роботи, розібрався у приватизаційному законодавстві добре. Коли розпочалась приватизація заводу продтоварів, то його керівництво теж вдалося до послуг Михалькевича. Наступного року він був обраний головою спостережних рад відкритих акціонерних товариств «Городнянський льонозавод» та «Городнянський завод продтоварів».

Звільненого ж із посади директора заводу Михайла Бабаєва, який мав у переробному підприємстві лише акції від власного майнового сертифіката, комуністи району обрали першим секретарем райкому КПУ. Тепер він із червоним прапором частенько мітингує на центральній площі райцентру, засуджує приватизацію, відстоюючи у такий спосіб інтереси трудящих.

Шахрай чи підприємець?

28 травня 1997 року Городнянська районна прокуратура порушила кримінальну справу щодо законності приватизації на льонозаводі та заводі продтоварів. Майже два роки велося слідство. Нині кримінальна справа № 25/211 нараховує 27 томів. У звинувачувальному висновку (2 томи) йдеться про те, що В. С. Михалькевич скупив у 542 жителів Городнянського та Щорського районів по 10-20 гривень приватизаційні майнові сертифікати для наступного обміну їх на акції. «При цьому він, зловживаючи довір'ям громадян, — читаємо у прокурорському документі, — не пояснював їм право особисто обмінювати сертифікати на акції і таким чином стати акціонером і власником частини майна відкритого акціонерного товариства, в подальшому мати майнові вигоди».

В. Михалькевич звинувачується у грубому порушенні статті 4 Закону України «Про підприємництво» у діючій тоді редакції, згідно з якою посередницька діяльність з приватизаційними паперами повинна була здійснюватися за спеціальним дозволом. За висновком слідства, він «незаконно здобував право на майно шляхом обману і зловживання довір'ям, тобто діяв шахрайським шляхом».

Василь Михалькевич має власну точку зору:

— Я справді шляхом укладення цивільно-правових угод скуповував акції Городнянського льонозаводу та заводу продтоварів у населення. Підприємства були збиткові. Я поставив собі мету налагодити на них виробництво, дати людям роботу. Закони України «Про приватизаційні папери» та «Про приватизацію майна державних підприємств» передбачають за порушення законодавства про приватизацію відповідальність кримінальну, адміністративну, дисциплінарну тільки для посадових осіб державних органів приватизації, інших органів виконавчої влади. Але ж я не чиновник! Тому щодо мене кримінальну справу порушено безпідставно!

Відбулися перші засідання Щорського районного суду у справі В. Михалькевича. Щоб винести справедливий вирок, треба опитати майже 500 свідків, потерпілих! Перша проблема — як, наприклад, добратися старенькім бабусям на суд із віддалених сіл Городнянщини у сусідній райцентр? У яку копійчину обійдеться їм власне незнання чинного законодавства чи елементарна пасивність у ході приватизації, небажання навіть забирати майнові сертифікати (до речі, Михалькевич за багатьох таких самостійно сплатив державне мито)? Якщо це шахрайство, то якої реальної матеріальної шкоди завдано потерпілим? Адже факт є факт: більшість власників акцій на Придесенні не отримали у формі дивідендів і половини тієї суми, яку компенсував в інтересах власного бізнесу городнянцям та щорсівцям Михалькевич.

Годувальник-льон у райсуді не зацвіте

Льонозавод фактично став банкрутом. Але й новий його власник не змінив ситуацію на краще. Найголовніше те, що це — не в його інтересах. Якби переробне підприємство процвітало, давало прибутки, то звинувачення в ошуканні власників майнових сертифікатів набуло б конкретної цифрової форми. Чи не найбільший парадокс у тому, що дворічний ажіотаж-сумнів щодо правильності приватизації на льонозаводі та заводі продтоварів не тільки скував можливості В. Михалькевича, а й визначив головного потерпілого — районний бюджет. Він залишився без таких необхідних для нього надходжень.

У березні 1999 року сесія Городнянської райради звернулася до прокурора області Володимира Богатиренка: «Занадто довге розслідування цієї справи і невизначеність власників акцій підприємств завдає збитки підприємствам, — наголошується в ньому, — не дає змоги здійснювати проекти збільшення випуску продукції та зменшення збитковості ВАТ».

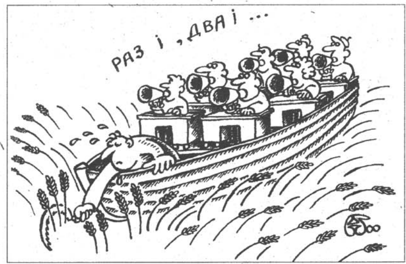

— Все дуже просто, — прокоментував вищезгадане голова постійної аграрної комісії райради, директор льонозаводу Микола Кравченко. — Хіба можна працювати з повною віддачею, два роки перебуваючи під слідством? У нас були цікаві проекти. Знаходили вигідних інвесторів, кредиторів. Але коли вони дізнавалися, що власники акцій — у «підвішеному» стані, то, зрозуміло, всі контакти згортали.

Льонозавод тим часом — при заблокованому рахунку, при величезному податковому борзі (майже 200 тисяч гривень) — працює. Його обладнання передано в оренду чернігівській комерційній фірмі «РЕССКІ», яка нині є, по суті, рятівником підприємства. Завдяки їй люди отримують зарплату. Проте в арбітражному суді вже лежать позови кредиторів: в будь-який момент майно за прикладом заводу «Агат» (машини, обладнання) може бути описане та продане.

Важко сказати, чи розв'яже проблеми приватизації у Городні Щорський районний суд, але його виважені завершальної крапки в цій історії дуже ждуть. Трудові колективи льонозаводу, заводу продтоварів у загалом безробітному райцентрі (29 відсотків працездатних —безробітні) чекають стабільності, визначеності зі своїм майбуттям.

Турбує це питання і районну владу. Адже льон — це зайнятість значної частини населення Городнянщини, суттєві податкові надходження до бюджету. На початку 90-х років у районі вирощували льон на 4000 гектарів. У нинішньому — на 100.

— Льон — культура Полісся, — каже голова Городнянської райради Василь Балдинюк. — Він наш донедавній головний годувальник, та в останні роки на рівні держави всерйоз ніхто ним не займався. Життя ж змусить робити на нього ставку.

Головний клопіт льонопереробників останніх років —збут продукції. Через затратність технології вирощування льону українське волокно неконкурентне на світовому ринку. На Городнянщині зносилася льонотехніка. Нової ніхто не закупляв. Навіть у головних льоносіючих господарствах не можуть витримати технології вирощування цієї культури. А тому й одержують низький урожай. Бідна каса сільгосппідприємств — зростає соціальна напруга. Який вихід?

— Тільки європейська технологія дасть можливість нам одержувати нормальні врожаї льону, нести допустимі затрати, — зазначає В. Балданюк.

У Городні планують організувати при льонозаводі МТС, де буде техніка для вирощування, догляду вибагливої культури в КСП. Але для цього, подальшої розкрутки підприємства треба інвестиції, кредити, зацікавлений відповідальний власник. А поки що Городня, на жаль, неспроможна забезпечити гарантоване середовище для інвесторів. Створити його набагато складніше, ніж приватизувати завод або мати в ньому контрольний пакет акцій.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Мал. Євгена МЕРА.

А у відповідь — тиша...

Столиця

Вже вкотре «ГУ» повертається до проблеми виселення дитячого садка № 183 і знесення його приміщень, розташованих по вул. Пушкінській, 33. На нашу думку, ставити крапку в цьому питанні зарано.

Не згадуємо зайвий раз про всі обставини існуючої проблеми. Уважний читач пам'ятає їх з наших попередніх публікацій («ГУ» за 24 березня, 6 травня і 6 липня 1999 р.), а необізнаний легко їх знайде. До того ж, ряд газет («Уголовное дело», № 3, 1997 р., «Киевские ведомости» за 11 жовтня 1996 р., "Вечірній Київ" за 1 березня 1997 р.) виступили на захист мешканців, які згідно з рішенням міської влади втратили квартири в самому центрі столиці. Писали навіть про те, що деякі квартири поміняли вже кількох «власників»... при живих господарях. Ситуація почала нагадувати часи кріпосництва, коли майно переходило з рук у руки разом з «живим додатком». І при цьому існуюча влада за кожної нагоди висловлюється про своє небажання повертатися до минулого.

Наявна у діях київської влади «нелогічність» сприяла тому, що редакція вирішила самотужки з'ясувати всі обставини справи і переконатися в тому, що всьому можна знайти цілком розумне пояснення. З цією метою «ГУ» звернувся із запитами до Київської міської державної адміністрації, Київської міської ради депутатів, у Старокиївські райдержадміністрацію і райраду.

11 січня 1999 року всі наші запити дійшли до адресатів, а письмові відповіді не одержано й донині. Такі дії (точніше, бездіяльність) органів влади є порушенням Конституції України і Законів України «Про інформацію» та «Про засоби масової інформації (пресу) в Україні».

З огляду на це ми повторюємо запитання, поставлені раніше, сподіваючись одержати на них відповіді. Чому виникла потреба зносити будівлі, розташовані по вул. Пушкінській, 33? Хто й коли прийняв рішення про реконструкцію будинків у житлово-цивільний комплекс? Хто й коли уповноважив Київську міську державну адміністрацію розв'язувати питання про розміщення житлово-цивільного комплексу у складі реконструкції будинків №№ 35-а, 35-б, 37-а, 37-б по вул. Пушкінській? Чи приймалося рішення про відведення землі для розширення будівництва і знесення будівель по вул. Пушкінській, 33? Чи приймала Київська міськрада депутатів рішення про передання повноважень Старокиївській райраді депутатів щодо управління будинками №№ 35-а, 35-б, 37-а, 37-б по вул. Пушкінській? Чи приймала Старокиївська райрада депутатів рішення про передання Старокиївській райдержадміністрації повноважень щодо управління цими будинками і права розв'язувати питання про знесення будівель, розташованих по вул. Пушкінській, 33? Чи приймала Старокиївська райрада депутатів рішення про відведення землі для розширення будівництва?

Крім того, звертаємося також до прокуратури м. Києва з проханням у порядку нагляду усунути порушення інформаційного законодавства з боку посадових осіб київської влади, що знайшли прояв в ігноруванні наших запитів.

Олександр ВАСИЛЬЄВ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Абзац з листа

«Поминального обіду не буде...»

Мій товариш був добрим спеціалістом, з трудовим стажем понад сорок років, на роботі поважали... В останню дорогу провести його прийшло багато людей. Після похорону вдова підходила до кожного і, ніяковіючи, тихо казала: "Поминального обіду не буде..."

Подібні ситуації сьогодні трапляються часто, люди соромляться тяжкого матеріального становища. Чи буває соромно тим, хто довів нас до того, що ми не можемо достойно провести навіть ритуал поховання? Більш того, підприємства, яким люди віддали десятки років добросовісної праці, не в змозі надати мінімальної допомоги.

Віктор ІВАНОВ, пенсіонер з 50-річним стажем.
Кременчук
Полтавської області.

Крім слів, є ще правда життя

Завдяки заяві міністра оборони України я дізнався, що давно одержав чотиримісячний борг за 1998 рік. Чітко знаю — держава не повернула заборгованість військовослужбовцям не тільки моєї частини Керченського гарнізону. Склалося враження, ніби міністрові не відомо, що робиться у його "господарстві". Підкажу: коли відпускають солдата додому, він їде без копійки і просить у людей не лише закурити, а й хліба. Часто можна побачити військовослужбовців неголеними, невмитими. А вони ж наші, українські...

Віктор НАДДНІПРЯНЕЦЬ.
Керч.

Табель депутатоднів

Коли робітник не вийшов на роботу, то й зарплати не одержав. Як виборець хочу знати, чи одержують народні депутати зарплату за ті дні, коли їх немає на сесії? Вважається, що вони працюють в округах, а їх немає ні тут, ні там.

Афанасій САЙНЮК.
Кобаки
Косівського району
Івано-Франківської області.

Навіщо нам таке телебачення?

Останнім часом просто неможливо дивитися телевізор — на всіх каналах одна й та сама реклама, всілякі заставки. Цікавих передач майже немає, якщо й трапляється щось путнє, то по кілька разів переривається рекламою. А ведучим деяких програм не завадило б глянути на себе очима стороннього: чи завжди мають такий вигляд, щоб на них приємно було дивитися. Адже входять у кожну сім'ю, не спитавши на те дозволу. Та й мова їх часто бажає бути кращою... Про вимоги до закордонних фільмів навіть не згадую, остогидли.

Василь ОСЕЛЕДЧЕНКО.
Торез
Донецької області.

Йому тільки 22

Мій син Юлій має спеціальність правознавця, хотів продовжити навчання, та важке захворювання крові перекреслило всі його мрії і сподівання. Лікарі радять робити йому пересадку кісткового мозку, бо хворобою уже пошкоджено внутрішні органи. Звертаюся до всіх людей доброї волі: проявіть співчуття до молодого хлопця, йому ще тільки 22, допоможіть у лікуванні.

Олександра БОРШОВСЬКА.
Моя адреса: 292088, Львівська область, Пустомитівський район, с. Зимна Вода, вул. Миру, 59.

Фото Валерія СИНГАЇВСЬКОГО.

«Слабкість верховної влади — найстрашніше для народу лихо»

Це визнав іще Наполеон Бонапарт

Повертаючись до надрукованого

До будинку адміністрації Президента вони ходили, як на роботу. Протягом вересня цю родину з плакатом бачили всі, хто бував на Банковій. Не помічали тільки ті, до кого зверталися подружжя Хачанових та їх малолітні дочки.

«Шановний Президенте! Ми також діти України! Ми не хочемо до інтернату! Хочемо жити з батьками і вчитися. Ми нічого не просимо у держави, а вимагаємо повернення наших грошей...».

Це плакатне звернення довго муляло очі чиновникам, але так і не зворушило їхні серця...

До пікетувальників інколи виходили якісь клерки, мовчки вислуховували і пропонували... іти геть. Родина йшла туди, куди її посилали, але там нічим не допомагали. Тому знедолені знову і знову поверталися до парадного під'їзду адміністрації.

«У бюджеті немає грошей», «Ідіть до суду і там вирішуйте» — такі чергові фрази, набридлі можновладцям, прохачі чули щодня.

Про які гроші йдеться? Що то за родина, яка настирливо «качає права» перед самим Президентом?

Відповідало на ці запитання подружжя в нашій редакції. Послухаймо главу сімейства.

— 30 січня 1992 року, — почав розповідь Олексій Андронікович, — у філії Ощадбанку № 8439 м. Одеси ми, піклуючись про майбутнє дітей, поклали на рахунок кожній дочці по три тисячі карбованців строком на п'ять років. У 1997-му прийшли за грошима і стали свідками відвертого й нахабного грабунку. В нашій присутності працівник ощадбанку 54 000 гривень (залишок вкладу) перетворив на... 54 копійки. «Ці вклади давно перейшли у звичайні, нічого змінити не можна», — тільки й сказали.

А тепер увійдемо в становище вкладників, які будують плани щодо майбутніх кругленьких сум. Поперше, вони планували розрахуватися з боргами, що нагромадилися, — адже позичали, зважаючи на банківські рахунки. По-друге, мріяли взути-вдягти дівчаток, вкласти кошти для їхньої освіти.

А тут — як то кажуть, — цеглина на голову.

Від удару Хачанови не оговталися й досі. Майже три роки домагаються своїх кровних від державиграбіжниці.

— За цей час ми продали житло, щоб розрахуватися з боргами. Залишившися без даху, змушені були поїхати з Одеси.

Поїхали не на село до дідуся (з родичами родині просто не поталанило), а до столиці. Тут вони з літа шукають того, хто змилостивиться й допоможе. Покладають надії нині лише на Президента. Як він і його команда обійшлися з нещасними, читайте вище.

До глави держави, однак, одесити звернулися в останню чергу. А до того був лист до міського прокурора, який відфутболив його до Суворівського району. Там майже місяць готували відповідь, потім тримали її ще три тижні... Із нього родина й зрозуміла, хто в державі хазяїн.

«Відповідно до ч. І ст. І «Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» від 24.03.98 р. індексації підлягають внески, розміщені у закладах Ощадбанку від 02.01.92 р. Окрім того, ч.2 ст. І вказаного Закону установлено, що компенсації підлягають також грошові заощадження громадян, які розміщено в установах Ощадбанку в період 1992—1994 рр. і перебувають на рахунках не менш як один календарний рік. Однак механізм індексування цих сум урядом України не визначено.

Оскільки Вами грошові кошти покладено 30.01.92 р., індексація вказаних внесків у теперішній час не проводиться».

Відповідь прокурора списано з аналогічних, отриманих Хачановими до того з Ощадбанку.

Здавалося, й дитині зрозуміло: держава взяла на себе зобов'язання повернути внески, вкладені до 2 січня 1992 року, і розробила відповідний механізм компенсації. Стосовно вкладених коштів у період 1992—1994 років, то уряд їх також має намір повернути. Але не розробив ще того самого механізму. Тому зачекайте, Олексію Андрониковичу, доки уряд зглянеться на вас. Коли це станеться? Так знову-таки зрозуміло: за появи необхідних коштів у бюджеті. А оскільки їх немає навіть для «везунчиків», які довірили державі свої кровні до 2.01.92 р., то...

Але не хочуть цього розуміти Хачанови. Їм тепер вийми та поклади поцуплені у дітей гроші. Та не 54 000 «дерев'яних», а 113 тисяч «зелених». Саме стільки, за підрахунками глави родини, заборгував їм Ощадбанк за майже восьмирічне користування внесками.

Але хто чує його та мільйони йому подібних обкрадених? Може, суд? Зверніться туди із позовом та дізнаєтеся.

Хачанови звернулися. Читаємо рішення ім'ям України від 26 квітня ц. р.: «Спірні внески зроблено після 2.01.92 р. і тому вимоги позивачів щодо повернення внесків з урахуванням індексації необгрунтовані і задоволенню не підлягають»...

А тепер згадайте донецького адвоката Сергія Салова, який подав позов до держави Україна щодо повернення його власного внеску на ощадкнижці. («Голос України» писав про це 28.07.99 р.).

Суд частково задовольнив(!) його позов, але не встиг щасливий переможець отримати належні йому гроші. Його обійшов чиновник, який скористався «телефонним правом». Воно, з'ясувалося, сильніше за Конституцію України та чинні закони: у виплаті грошей, а отож, у виконанні рішення суду(!) Салову відмовили. Мотив? «Тому що перпендикуляр», що у перекладі з жартівливої на рідну мову означає: іще чого!

Сьогодні Салов отримає свою суму, завтра — тисячі до суду звернуться. А «де гроші, Зін?»

З причини того самого «перпендикуляра», схоже, відмовили у задоволенні позову Хачанових. Нині куди вони не зверналися б — до Ощадбанку, Генеральної прокуратури, Міністерства юстиції, до куратора державної програми «Діти України», — всюди розводять руками.

А тим часом зубожіла та бездомна родина, осередок суспільства, мешкає у кузові автомобіля. Діти мріють про теплий будинок, гарячу їжу і школу. Батьки, які втратили все, окрім віри та надії, намагаються достукатися у залізні ворота байдужості й беззаконня.

Чи відкриють їм? Чи знайдеться на Банковій або в Кабміні людина, котра за допомогою влади покладе край поневірянням однієї з тисяч родин, яких поставлено на коліна державою?

Редакція, на жаль, може посприяти лише отриманню відповідей на ці питання.

Про що повідомимо читачів.

Іван ІЛЛЯШ.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Від автора. *Після опублікування статті «Салов проти... Прецедент створено. Хто наступний?» до редакції ринув потік листів. Читачі в один голос стверджували, що саме кожен з них є тим самим «наступним». Розповідаючи про свої біди, пов'язані із знеціненням внесків та неможливістю одержати навіть 48 гривень кровних, вони цікавилися, коли тему буде продовжено на шпальтах «Голосу України».*

Надрукований матеріал про поневіряння родини Хачанових і є продовженням теми. Цим, однак, ми не збираємося обмежуватися.

Чекаємо на ваші, читачі, листи.

Податкова помилка

Податкова інспекція вважає, що нашим підприємством неправильно віднесено до складу валових витрат нараховану, але не сплачену заробітну плату працівникам, чим було занижено оподаткований прибуток підприємства. При цьому посилання робиться на підпункт 5.6.1 статті 5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», який передбачає, що до складу валових витрат належать витрати на оплату праці. Про те, що до складу витрат відноситься також і нарахована заробітна плата, — ця норма нічого не говорить. Хто правий: ми чи податкова інспекція? О. М.

Київ.

У даному випадку податковою інспекцією не враховані вимоги підпункту 5.2.1 статті 5 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», які передбачають, що до складу валових витрат включаються суми будь-яких витрат, сплачених (нарахованих) протягом звітного періоду у зв'язку з підготовкою, організацією, веденням виробництва, продажем продукції (робіт, послуг) і охороною праці, з урахуванням обмежень, установлених пунктами 5.3 — 5.8 цієї статті. Сплата або нарахування основної та додаткової заробітної плати, інших заохочень і виплат, будь-які виплати у грошовій або натуральній формі пов'язані з підготовкою, організацією, веденням виробництва, продажем продукції (робіт, послуг) і охороною праці, а тому повинні включатися до складу валових витрат підприємства.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

До прохань сліпих зрячі залишаються глухими

На навчально-виробничому підприємстві № 3 працюють інваліди зору і першої, і другої групи. Кожного року 3 грудня для них — день ворожнечі й сварок. А винні в цьому гроші, які Київська держадміністрація виділяє лише інвалідам першої групи. Неодноразово ми зверталися до адміністрації з проханням: матеріальну допомогу давати всім порівну або не давати нікому. Адже інваліди однаково сліпі, та зрячі цього зрозуміти не хочуть і продовжують ділити. Якби вони хоч раз побували на «розборках» цих нещасних, може, зрозуміли б свою помилку. Тож прислухайтеся нарешті до наших прохань!

В. ОСИПЕНКО, Ю. ХИЖНЯК, Т. ІЩЕНКО — всього 17 підписів.
Київ.

Правління ВАТ «Теофіпольський цукровий завод»

повідомляє про доповнення порядку денного загальних зборів акціонерів, які відбудуться 17 грудня 1999 року о 13 год. за адресою: Хмельницька обл., смт. Теофіполь, будинок культури цукрового заводу.

1. Звіт правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства в 1998 році;
2. Внесення змін до статуту товариства;

наступними пунктами:

«3. Звіт спостережної ради та ревізійної комісії про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства в 1998 році.
4. Затвердження порядку розподілу прибутку за 1998 рік та нормативів планового розподілу прибутку на 1999 рік.
5. Затвердження річного балансу товариства за 1998 рік.
6. Про основні напрями роботи Товариства на 2000-2001 рр.
7. Про зміни в складі спостережної ради та ревізійної комісії товариства.
8. Затвердження змін та доповнень до внутрішніх положень товариства.
9. Про передачу реєстру акціонерів та затвердження нового незалежного реєстроутримувача.

Реєстрація акціонерів буде проводитись з 8.30 до 12.45 в день та за місцем проведення зборів. Для участі в зборах акціонерам необхідно мати документ, що посвідчує особу акціонера, для представників акціонерів — довіреність на право участі і голосування.

Довідки за телефонами:
(03844) 3-02-76, (03822) 6-41-92, 6-40-64.

Правління ВАТ «Теофіпольський цукровий завод».

К сведению общественности
ДП «Крымские генерирующие системы» ГАЭК «Крымэнерго»

обратилось в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на право осуществления предпринимательской деятельности.

— передача электрической энергии местными (локальными) электросетями.

— на поставку электрической энергии по регулируемому тарифу.

Почтовый адрес: 95000, Автономная Республика Крым, г. Симферополь, ул. Горького, 12. **тел.29-83-76, 25-63-59, факс 25-63-59.**

До уваги акціонерів СП ВАТ «ГАЛНАФТА-ВЕНТУС»

Згідно зі ст. 43 Закону України «Про господарські товариства» на пропозицію акціонерів, що володіють більш як 10 відсотками голосів, порядок денний позачергових загальних зборів акціонерів СП ВАТ «Галнафта-Вентус», що відбудуться 16 грудня 1999 року об 11 годині за адресою: м. Львів вул, Коцюбинського, 13, доповнено наступним питанням:

Зміни в персональному складі органів управління Товариства.

Телефон для довідок (0322) 97-14-91.

Правління ТОВАРИСТВА.

Шановні акціонери ВАТ «ВАРЗ»,

призначені на 17 грудня 1999 року позачергові загальні збори акціонерів ВАТ «ВАРЗ» переносяться на 24 грудня 1999 року.

Правління ВАТ «ВАРЗ».

До уваги акціонерів ВАТ «Вінницянафтопродукт»

Рада Директорів ВАТ «Вінницянафтопродукт» повідомляє про зміни в порядку денному Загальних зборів акціонерів ВАТ «Вінницянафтопродукт», що відбудуться 18 грудня 1999 року о 13.00 за адресою: Львівська обл., смт. Славське, вул. Івана Франка,43/б.

В порядок денний включено питання про заміну реєстроутримувача реєстру власників іменних цінних паперів ВАТ «Вінницянафтопродукт».

Враховуючи вказані зміни, порядок денний зборів включатиме наступні питання:

Порядок денний зборів

1. Про внесення змін в персональний склад Ради Товариства та Ревізійної комісії ВАТ «Вінницянафтопродукт».
2. Про створення структурних підрозділів (філій) ВАТ «Вінницянафтопродукт» та затвердження їх положень.
3. Про затвердження нової редакції статутів дочірніх підприємств ВАТ «Вінницянафтопродукт».
4. Про заміну реєстроутримувача реєстру власників іменних цінних паперів ВАТ «Вінницянафтопродукт».
5. Різне.

Рада Директорів
ВАТ «Вінницянафтопродукт»

До відома громадськості

Товариством з обмеженою відповідальністю «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»,

юридична адреса: 252055, м. Київ, пр-т Перемоги,65, поштова адреса: 03057, м. Київ, вул. Довженко,18; **тел/факс.: (044) 455-59-80, 455-59-81,** подано до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання природного газу за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності на території України.

Правління ЗАТ «Торговий дім «Укртатнафта»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 24 січня 2000 року об 11.00 (за місцевим часом) за адресою: м. Кременчук, вул. Свіштовська,3.

Реєстрація учасників зборів 24 січня 2000 року з 9.00 до 10.00 за місцевим часом.

Порядок денний

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Торговий дім «Укртатнафта» в 1999 році та визначення основних напрямів діяльності АТ на 2000 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Торговий дім «Укртатнафта» за 1999 рік.
3. Затвердження річного звіту та балансу АТ, розподілу прибутку за 1999 рік.
4. Про виплату дивідендів.
5. Організаційні питання правління.
6. Про збільшення статутного фонду ЗАТ «Торговий дім «Укртатнафта» та додатковий випуск акцій Товариства.
7. Про створення філій, представництв акціонерного товариства та затвердження положень про них.

Для реєстрації представники акціонерів повинні мати при собі паспорт та довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством.

Довідки за телефоном: (05366) 2-80-40.

Правління ЗАТ «Побутрадіотехніка»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 26 січня 2000 року о 9-й годині за адресою: м. Кіровоград, вул. Є. Маланюка,1-а.

Порядок денний

1. Реорганізація підприємства.

Реєстрація акціонерів товариства (повноважних представників) проводиться 26 січня 2000 року з 8 до 8.30 при наявності паспорта та сертифіката.

Ухвалою Арбітражного суду Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська,81) від 29.09.99 р. по справі № 2/554-23/127 було порушено справу про банкрутство ВАТ «Птахофабрика «Пустомитівська» (292080, Львівська обл., м. Пустомити, вул. Фабрична,19. Код ЄДРПОУ 00852737, п/р 26007000001021 в АКБ «Електронбанк» м. Львову, МФО 325213; п/р 2600530106 в Пустомитівському відд. Ощадбанку № 6381, МФО 385231) за заявою АТЗТ «ПФК «ОЛГаз.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дати опублікування оголошення.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева,1-а) возбудил дело № Б 24/194-99 о банкротстве малого предприятия «Овитал», находящегося по адресу: 322600, г. Днепродзержинск Днепропетровской обл., ул. Интернационалистов, 5-г, кв.34; р/с 26009301170538 в Днепродзержинском филиале АКБ «Проминвестбанк», МФО 305501, код ОКПО 13436414.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Дніпропетровської області
(320600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбышева, 1-А)
Порушив справи про банкрутство

1. № Б 26/107-99, ТОВ «Сіті-Трейдинг», 320125, м. Дніпропетровськ, Донецьке шосе, буд. № 114, кв. 98 л. Р/рахунок № 26005003200100, МФО 305653, АППБ «Аваль».

2. № Б 24/156-99, Колективного науково виробничого підприємста «Реін», 320070 м. Дніпропетровськ, вул. Мечнікова, 16, р/р № 26001600100716, МФО 306544, в АКБ «Заводбанк».

3. № Б 24/154-99, ТОВ «Джаміль Хім», 320000, м. Дніпропетровськ, вул. Короленко, 81/2, фактична адреса: м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 99/2, р/р № 26006110531002, МФО 305299, у КБ «Приватбанк».

4. № Б 26/69-99, виробничо-торговий концерн «Укметалургторгснаб», 320028 м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, 1, р/р № 26007110410003, МФО 305299, у Лівобережному відділенні КБ «Приватбанк».

5. № Б 24/180-99, ТОВ «Олександр», 320000, м. Дніпропетровськ, Сокіл-1, 1 корп. 5а, кв. 30, р/р 26006104548001, МФО 305299 у КБ «Приватбанк».

6. № Б 24/179-99, ТОВ «Антарес», 320000, м. Дніпропетровськ, вул. Баскетбольна, 12/2, р/р № 26002310007601, МФО 305062, АКБ «Новий».

7. № Б 26/39-99, Дніпропетровського спецуправління № 544 дочірне підприємство колективного підприємства «Дніпросантехмонтаж», 320095, м. Дніпропетровськ, вул. Обручьова, 17, р/р № 2600730130060, МФО 305437, Головне регіональне управління АКБ «Промінвестбанк».

8. № Б 18/113-99, науково-виробничої комерційної фірма ТОВ «Санта», 320044, м. Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 29, р/р / 26002104188001, МФО 305299, КБ «Приватбанк».

9. № Б 2/112-99, ПП «Грем», 320000, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 13, р/р № 26008001263001, МФО 306759, АКБ «Причорномор'я».

10. № Б 2/116-99, ТОВ «ВМЛ», 320000, м. Дніпропетровськ, вул. Севастопольська, 1/18, р/р 26002107129001, МФО 305299, КБ «Приватбанк».

11. № Б 18/101-99, ТОВ «Технополіс ЛТД», 320100, м. Дніпропетровськ, вул. Генерала Грушевого, 12/36, р/р 26008500000089, МФО 306890, Дніпропетровська філія КБ «Інкомбанк».

12. № Б 26/110-99 ТОВ «Укрпромекспорт», 320002 м. Дніпропетровськ, вул. Ливарна, 13, р/р 26007000151310, МФО 305590, ДФ «Укрінбанк».

13. № Б 14/102-99 транспортно-торгової корпорації «Транстоко», 320000, м. Дніпропетровськ, ж/м Сокіл-1 буд. 5а/30, р/р 26002101178010, МФО 305017, обласна дирекція АКБ «Укрсоцбанк».

14. № Б 2/94-99 ТОВ «Каскад», 320094 м. Дніпропетровськ, вул. Сімферопольська, 21, кв. 608, р/р 26004101198001, МФО 305017, АКБ «Укрсоцбанк».

15. № Б 15-101/99, ПФ «ЛТД-БРН», 320005 м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, кв. 31/23, р/р 26000301038, операційного відділення Ощадного банку України.

16. № Б 15-95/99, ТОВ «ГНБМ», 320095 м. Дніпропетровськ, вул. Сімферопольська, 17/528, р/р 26002105444001, МФО 305299, КБ «Приватбанк».

17. № Б 15/109-99, ПП «Зінгер і К», 320085 м. Дніпропетровськ, вул. Косіора, 42/39, р/р 2600109000090, МФО 305932, у філії Київського АКБ «Правексбанк».

18. № Б 15/110-99, ПП «Джоржия Експрес», 320000, м. Дніпропетровськ, вул. Усенко, 11/88, р/р 26003301660201, у Дніпропетровській філії «Брокбізнесбанку».

19. № Б 2/1-99, ТОВ «Араз», 320087 м. Дніпропетровськ, вул. С. Ковалевської, 77/98, р/р 2600810459100 у Центральному відділенні КБ «Приватбанк».

20. № Б 2/78-99, ТОВ ВКФ «Кседа», 320079, м. Дніпропетровськ, вул. Косіора, 1, кв. 38, р/р 26009110476001 у Лівобережному відділенні КБ «Приватбанк».

21. № Б 2-133/99 ТОВ «Алькар», 320054 м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 111-а, р/р 26007105535001 у КБ «Приватбанк».

22. № Б 2/15/60-99 Дочірнього підприємства «Прилад-Електронік» Акціонерного товариства закритого типу «Виробниче об'єднання Дніпропетровський приладобудівний завод», 320019, м. Дніпропетровськ, вул. Краснозаводська, 5, р/р 26003120376001, МФО 305299, в Петровському відділенні КБ «Приватбанк».

23. № Б 26/ 112-99, ТОВ «Триумф», 320052, м. Дніпропетровськ, вул. Алтайська, 5, р/р 26003101166001, МФО 305017, в Дніпропетровській обласній дирекції АКБ СР «Укрсоцбанк».

24. № Б 18/69-99, Дочірнього підприємства «Дніпропетровське спеціалізоване управління № 445» закритого акціонерного товариства «Дніпроелектромонтаж», 320089, м. Дніпропетровськ, вул. Новобудівельна, 3, р/р 260073160494, МФО 305385 в Красногвардійському відділенні ПІБ у м. Дніпропетровську.

25. № Б 2/115-99 ПФ «Віктор і Я», 320066, м. Дніпропетровськ, вул. Гладкова, 38, кв. 50, р/р 26000002146029, МФО 305590 в Дніпропетровській філії АТ «Укрінбанк».

26. № Б 24/172-99, ПП «Лис», 320099, м. Дніпропетровськ, б. Рубіновий, 5/181, р/р № 03116220600, МФО 305299, в Кіровському відділенні КБ «Привабтанк».

27. № Б 24/171-99, ТОВ «ІВК і Т», 320600, м. Дніпропетровськ, пр. Металургів, 41, кв. 45, р/р № 26001720017902 МФО 306618 в Нагорному відділенні АК АПБ «Україна».

28. № Б 18/114-99, ДП ТОВ «Плазма», 320019, м. Дніпропетровськ, вул. Сибірська, 7, р/р № 26004000064001, МФО 306759 в АКБ «Причорномор'я».

29. № Б 2/119-99, ТОВ ПКФ «Софіт», 320052, м. Дніпропетровськ, вул. Орловська, 34, кв. 26, р/р № 26008107071001, МФО 305299 у Жовтневому відділенні КБ «Приватбанк».

30. № Б 26/127-99, ППФ «Клемпер і К», 320115, м. Дніпропетровськ, вул. Мачтова, 27, р/р № 26003300500001, МФО 306704 у КБ «Класік».

31. № Б 14/87-99, ТОВ «Леда-Алекс», 320022, м. Дніпропетровськ, вул. Молодогвардійська, 2-а, р/рахунок № 26002110246001, МФО 305299 у КБ Лівобережному відділенні КБ «Приватбанк».

32. № Б 15-94/99 виробничого кооперативу «Берізка», 320027, м. Дніпропетровськ, вул. Ворошилова, буд. 22, р/р 26008100270001, МФО 305352 в Обласній дирекції АКБ «Укрсоцбанка».

33. № Б 26/104-99, ТОВ «Навігатор», 320094, м. Дніпропетровськ, Набережна Перемоги, 54/70, р/р 26002101286001, МФО 305352 в Жовтневому відділенні АКБ «Укрсоцбанка».

34. № Б 26-102/99, ТОВ студентського підприємства «Южтехком», 320044, м. Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 15-а, р/р 2600500680100, ДОД АППБ «Аваль».

35. № 15-97/99, ТОВ «Дніпроресурссервіс», 320121, м. Дніпропетровськ, ж/м Сокіл-1, 6/6, р/р 26005104282001, МФО 305299 у КБ «Приватбанк».

36. № 26/25-99, приватної фірми «Нінон», 320089, м. Дніпропетровськ, вул. Янгеля, 6, р/р 2600630160754, МФо 305385, Красногвардійське відділення ПІБ м. Дніпропетровська.

37. № 24/173-99, ПП «Світле», 320023, м. Дніпропетровськ, вул. Луганська, буд. 2, р/р 26003000106001, МФО 306759 в АКБ «Причорномор'я».

38. № Б 26/145-99, фірми «Евріка ЛТД», 49600, м. Дніпропетровськ, вул. Героїв Сталінграду, 122. Р/рахунок № 26001104587001, МФО 305299 у КБ «Приватбанк».

39. № Б/15-134-99, ТОВ «Верітас», 49057, м. Дніпропетровськ, вул. Спутніка, 11, р/р № 26002114219001, МФО 305299 у КБ «Приватбанк».

40. № Б 18/145-99, ТОВ «Таурус ЛТД», 49027, м. Дніпропетровськ, вул. Шаумяна, 2/4-22, п/р № 26005114441001, МФО 305299, у КБ «Приватбанк».

41. № Б 18/102-99, ТОВ «Промуніверсал», 49027, м. Дніпропетровськ, пл. Октябрьська, 9а, п/р № 26001100102154, МФО 313797, у КАБ «Слов'янський» (м. Запоріжжя).

42. № Б 18/129-99, ПП «Корвет», 49000, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 137а, кв. 29, п/р № 26009001000654, МФО 305686, у АКБ «Прем'єрбанк».

43. № Б 24/203-99, ПНВП «С. К.», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Д. Бідного, 17, п/р № 26006110598001, МФО 305299, у КБ «Приватбанк».

44. № Б 2/121-99, НВ АТЗТ «Цветень», 49040, м. Дніпропетровськ, Запоріжське шосе, 7-й км, п/р № 26003100219001, МФО 305017, в Обл. дирекції АКБ «Укрсоцбанк».

45. № Б 15-171/99, ТОВ «Сервер-Центр», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 18, п/р № 26008100786001, МФО 305017, в Обл. дирекції АКБ «Укрсоцбанк».

46. № Б 14-91/98, НВП «Автоматизація і механізація», 49044, м. Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 15, п/рахунок № 26007200160001, МФО 305657, у Правобережному відділенні АКБ «Україна».

47. № Б/15-112/99, ТОВ ВКП «Дніпротехпром», 49044, м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 20, п/рахунок № 26008105170001, МФО 305299, у КБ «Приватбанк».

48. № Б26/129-99, ТОВ «Хлібпром», 49000, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 137-а/29, п/р № 26003302230001, МФО 306704, у КБ «Класик».

49. № Б 18/74-99, ТОВ «Алаудін», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. К. Цеткін, 20/6, п/р № 26008200039002, МФО 306618, у Нагорному відділені АК АПБ «Україна».

50. № Б 18/77-99, ПП «Торгова зала», 49095, м. Дніпропетровськ, пр. К. Маркса, 6/60, п/р № 2600917650001, МФО 305299, у КБ «Приватбанк».

51. № Б 18/74-99, ПФ «Таурд», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Сімферопільська, 17, п/р № 26001108516001, МФО 305299, у КБ «Приватбанк».

52. № Б/15-141/99, ДП «Крептон» ЗАТ ВКФ «Маді», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Фурманова, 16а, п/рахунок № 26005101534001, МФО 305352, у Жовтневому відділенні АКБ «Укрсоцбанк».

53. № Б/15-144/99, ТОВ «Олексер», 49074, м. Дніпропетровськ, вул. Оренбургська, 89, р/р № 26009001002387, МФО 305686, у АКБ «Прем'єрбанк».

54. № Б 26/131-99, ТОВ «Стройкомплектсервіс», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Донецьке Шосе, 121/111, р/рахунок № 26001001491457, МФО 306696, у Центральній філії АКБ «Прем'єрбанка».

55. № Б 26/130-99, ЗАТ «Міора», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Тверська, 1/1, р/р № 26002112385001, МФО 305299, у Індустріальному відділенні КБ «Приватбанк».

56. № Б 15/182-99, ПКП «Альянс» (ТОВ), 49037, м. Дніпропетровськ, вул. Кислородна, 47, р/р № 26001113039001, МФО 305299, у КБ «Приватбанк».

57. № Б 26/65-99, Дніпропетровське управління механізації № 573 ДП КП «Дніпросантехмонтаж», 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Енергетична, 15, р/р № 2600530160492, МФО 305385, у Красногвардійському ПІБ м. Дніпропетровська.

58. № Б 26/188-99, ДП «Металургспецбуд», 49068, м. Дніпропетровськ, вул. Киринаківська, 2а, р/р № 2600130130367 в Головному регіональному управлінні АК «Промінвестбанк».

59. № Б/15-123, ТОВ ВО «Дніпропетровська шляхова машинна станція», 49089, м. Дніпропетровськ, вул. Фабричнозаводська, 3а, кв. 22, р/р № 26007310037201, МФО 305062 у АКБ «Новий».

60. № Б 26/182-99, компанія «Фінсет. Фінансовий маркетінг та менежмент Со, ЛТД», 49070, м. Дніпропетровськ, вул. Короленко, 2а, р/р № 26004100699400 1, МФО 305017 у Дніпропетровській обл. дирекції «Укрсоцбанку».

61. № Б 14-99/99, ТОВ ПТІЦ «Реанімація природного середовища», 49710, м. Дніпропетровськ, Сухий острів, 3, р/р № 26006107307001, МФО 305229 у Жовтневому відділенні КБ «Приватбанк».

62. № Б 26/178-99, ЗАТ «Українська транспортна компанія», 49003, м. Дніпропетровськ, пр. Калініна, 81, р/рахунок № 2600530130882, МФО 305437 у Головному регіональному управлінні ПІБ України.

63. № Б 14-92/99, ПВКФ «Універс-Експрес», 49003, м. Дніпропетровськ, пров. Червоноармійський, 6, р/рахунок № 26006015075, МФО 305675 у ДФ «Укрексімбанк».

64. № Б 26/126-99, Повного товариства «Династія», 49115, м. Дніпропетровськ, вул. Мостобудівельників, 12, р/рахунок № 26001001001171, МФО 305686 у АКБ «Югтокобанк».

65. № Б/14-93/99, ТОВ ПКФ «Офіс», 49050, м. Дніпропетровськ, пл. Стародубова, 1, к. 303, р/р № 260033011154, в/р № 26003302154840, МФО 305482 в ОПЕРО Ощадбанку України, р/р № 26001500000075, в/р № 26005584000075, у Дніпропетровському філіалі КБ «Інкомбанк-Україна».

Майнові вимоги кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

У номер

✔ Одеса

Мелодії «Південної Пальміри»

В Одесі відкрився фестиваль народно-інструментального мистецтва "Південна Пальміра", що запросив до участі цілу плеяду чудових виконавців з України та Росії, ряд творчих колективів. Кілька днів на різних сценах міста — у залі консерваторії, в Літературному музеї, Центрі болгарської культури, Українському музично-драматичному театрі імені В. Василька — нестимуть народні мелодії слухачам бандура, домра, баян...

✔ Дніпропетровськ

Вербський Котигорошко

Звання заслуженого працівника фізичної культури і спорту надано голові Вербської сільської ради Павлоградського району Дніпропетровської області Миколі Панковиченку. Більш як двадцять років тому приїхав він сюди — випускник сільгоспінституту, а також майстер спорту з важкої атлетики. Очолюючи спочатку колгосп, а потім і сільраду, Микола Панковиченко сприяв будівництву спорткомплексу. До речі, з єдиним в Україні сільським центром підготовки молодих важкоатлетів. За ці роки у Вербках виховано майже тридцять майстрів спорту і понад тридцять першорозрядників.

✔ Запоріжжя

Із лиха користь

За мізерними цінами мешканці Запоріжжя зможуть придбати для опалення своїх домівок деревину, яку нині тоннами доводиться прибирати з вулиць, майданів та скверів після стихійного лиха. Оскільки Запоріжжя нині нагадує лісоповал, то дровами можна буде забезпечити значну кількість сімей.

Утім, міліція не хапатиме за руки і тих запоріжців, які зараз власними силами забажають запастися дровами, бо головне — якнайшвидше очистити місто. Заради цього міськвиконком провів 4 грудня загальноміський суботник.

✔ Спорт

Наші — кращі

Ветеран спорту з Рівненщини Анатолій Присяжнюк завдяки допомозі Володимирецької районної і Рівненської обласної рад зміг поїхати у німецьке місто Франкфурт-на-Майні і взяти участь у міжнародному марафоні. І не просто взяв участь, а виборов там звання чемпіона Європи серед ветеранів.

Титул підтвердив

Бокс. Минулої суботи в Ганновері (Німеччина) український боксер, чемпіон Європи серед професіоналів Володимир Кличко відстояв свій титул. У другому раунді бою проти угорця Лайона Ероша українець відправив суперника в нокаут.

Фото АП (УНІАН).

Щоб чорнило не висихало

Ювілеї

Творча еліта Кіровоградщини відзначила п'ятнадцятирічя обласної письменницької організації. Започатковано її було в грудні 1984 року з легкої руки тодішнього голови Спілки письменників України Павла Загребельного.

— На початку 80-х регіональні відділення СПУ були лише в Одеській, Харківській, Львівській та Донецькій областях. Зважаючи на те, що письменники відігравали значну роль у культурному житті республіки, Павло Загребельний виступив з ініціативою про створення письменницьких організацій у кожній області, — розповідає голова обласної організації Національної спілки письменників України Василь Бондар. — На Кіровоградщині створення такої організації було проблематичним, бо на той час в області не проживало жодного члена Спілки письменників. Проблему зняли тільки наприкінці 1984 року, коли до Спілки прийняли знаних у області й за її межами літераторів Григорія Клочека, Тамару Журбу, Федора Непоменка, Валерія Гончаренка, Юрія Камінського. Тоді ж до Кіровограда запросили викладача Одеського університету письменника Володимира Панченка. Ці люди й стали ядром новоствореної організації.

Нині за сприяння обласної організації видано чимало книг місцевих авторів, виходять два літературно-публіцистичні журнали «Вежа» і «Степ». За словами Василя Бондаря, кіровоградська літературознавча школа найсильніша в Україні. Завдяки дослідницьким роботам Володимира Панченка і Леоніда Куценка читачі дізналися про невідомі сторінки життя і творчості видатних земляків Євгена Маланюка та Володимира Винниченка. Нове слово у шевченкознавстві сказав Григорій Клочек у фундаментальній праці «Поезія Тараса Шевченка: сучасна інтерпретація».

Василь Бондар з гордістю розповідає, що троє кіровоградців стали лауреатами міжнародного конкурсу молодих літераторів «Гранослов», а ще двоє — його дипломантами.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Про рідну мову замовте слово

Акції

У Чернівцях відбулася неординарна культурологічна акція — Дні шляхетності рідної мови, започатковані музеєм Володимира Івасюка та Чернівецькою міськрадою. Її мета — привернути увагу буковинців до краси українського слова, нести в широкий загал культуру мовлення, прилучати до цього процесу підростаюче покоління.

Акція тривала впродовж трьох днів. Носії добірної, соковитої української мови — буковинські письменники, викладачі-філологи — відвідали з лекціями промислові підприємства, загальноосвітні школи, вузи, технікуми, профтехучилища.

У рамках культурологічного заходу відбувся загальноміський конкурс «Майстер слова», в якому взяли участь школярі та студенти гуманітарних факультетів Чернівецького держуніверситету.

А в музеї Володимира Івасюка виступили письменники, співаки, друзі й шанувальники таланту славетного композитора.

Як заявила завідувачка музею Володимира Івасюка Парасковія Нечаєва, Дні шляхетності української мови стануть традиційними не лише в Чернівцях, а й по всій Буковині.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Тепер — баварське сходження...

Футбол

Чемпіонат країни. Вища ліга. Перенесений матч 9-го туру.

«Динамо» (Київ)— «Прикарпаття» (Івано-Франківськ). 6:0 (2:0).

Белькевич, 32, 42, Шацьких, 58, Ребров, 59, 62, 78.

«Динамо»: Шовковський, Несмачний (Яшкін, 46), Герасименко, Головко, Ващук, Дмитрулін (Шацьких, 46), Каладзе, Белькевич (Кормильцев, 78), Гусін, Хацкевич, Ребров.

«Прикарпаття»: Поліщук, Кріль, Первак (Ватаманюк, 79), Храмцов, Грегуль, Ковальчук, Олександр Венглинський, Спєвак (Забранський, 72), Ковалюк, Сосенко, Атаманчук (Редушко, 65).

Попереджено: Ковалюка, 26, Атаманчука, 34.

Арбітр — Віталій Годулян (Одеса). 3 грудня. Київ. Стадіон «Динамо». Плюс 3 градуси. 4000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
ДИНАМО	13	2	0	41-6	41
КРИВБАС	9	4	2	26-14	31
ВОРСКЛА	8	3	4	31-18	27
Шахтар	8	2	5	20-9	26
Металіст	7	3	5	21-19	24
Карпати	8	0	7	27-21	24
Металург Зп	6	5	4	19-16	23
Металург Д	5	5	5	20-18	20
Металург М	6	1	8	26-24	19
ЦСКА	4	6	5	17-16	18
Дніпро	4	4	7	13-29	16
Таврія	4	4	7	19-24	16
Чорноморець	4	3	8	8-26	15
ПРИКАРПАТТЯ	2	6	7	11-23	12
НИВА	2	5	8	20-23	11
ЗІРКА	0	7	8	8-28	7

Бомбардири: Сергій Ребров («Динамо») — 12 м'ячів, Іван Гецко («Карпати») — 10, Володимир Мазяр («Ворскла») — 9.

От і фінішувало, нарешті, перше коло чемпіонату. І на дзвінкій ноті завершив його осінній чемпіон — київське «Динамо».

— До цього матчу наше ставлення було найсерйозніше, — сказав після гри один із наставників киян **Олексій МИХАЙЛИЧЕНКО.** — Ми прагнули ще збільшити відрив від переслідувачів, щоб упевненіше почуватися в другому колі чемпіонату. А ще хотіли перевірити готовність перед матчем із «Баварією». Як на мене, все у нас вийшло якнайкраще. Прикарпатці діяли напрочуд самовіддано. І це не дивно, бо мають складну турнірну ситуацію, коли відступати вже нікуди. Однак вирішальними були майстерність та індивідуальна підготовка.

Стосовно інформації про «Баварію». Я вилітаю на її матч у чемпіонаті бундесліги проти дортмундської «Борусії». Аби побачити суперника на власні очі. Двадцять два динамівця сьогодні здорові, треновані належним чином і готові добре зіграти проти мюнхенців...

Уже прибувши до баварської столиці, ми дізналися, що «Баварія» проти дортмундців зіграла внічию — 1:1. У її тренера Оттмара Хідцфельда є певні кадрові проблеми. Не гратиме проти «Динамо» Йєнс Йеремієс, який відбуває п'ятиматчеве покарання. Травмовані Томас Штрун (його прооперовано), Лізаразю, Елбер. Як бачимо, лазарет чималий. Однак у цьому суперклубі — чудовий резерв...

А динамівці учора чартерним авіарейсом перелетіли з Києва до Мюнхена. Команда мешкає в готелі «Ренесанс», журналісти — в «Сіті-хотелі». Було традиційне вечірнє тренування на «Олімпіаштадіоні». А сьогодні на цій знаменитій арені о 21.45 за київським часом розпочнеться матч «Баварія»—«Динамо».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ (із Мюнхена).

* * *

Хокей. Чемпіонат СЄХЛ. «Сокіл» (Київ) — «Тівалі» (Мінськ) — 7:2, 4:0; «Беркут» (Київ) — «Полімір» (Новополоцьк) — 1:3, 5:1.

Презентації

Стрілець-молодець

Режисер Сергій Проскурня (зодіакальний знак — Стрілець) цими днями одним махом вразив чотири мішені. Він зібрав у столичному Будинку актора поважну публіку на свій день народження (раз!), заодно презентував пілотний номер оригінально задуманого й блискуче зробленого щоквартальника «Мистецьке березілля» (два!), оголосив про створення Клубу друзів фестивалю «Мистецьке березілля» (три!) і оприлюднив програму ювілейного — десятого — «Мистецького березілля» (чотири!). Отже, фестиваль почнеться в кінці березня 2000 року. Він ітиме під гаслом «Вічний театр» і продемонструє зразки традиційного сценічного мистецтва різних народів: маски з острова Балі, в'єтнамські водяні ляльки, античний театр з Афін, український вертеп, ритуальні танці канадських індіанців і багато чого іншого.

На знімку: Сергій Проскурня.

Фото **Юрія ВЕНГЕРЕША.**

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311227.
1 2 3 4 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

Засновник і видавець – Верховна Рада України